



COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 28.1.2004
COM(2004) 42 definitief

2004/0016 (CNS)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN DE RAAD

**tot wijziging van Richtlijn 2003/96/EG teneinde bepaalde lidstaten toe te staan om
vrijstellingen of verlagingen van de belastingniveaus toe te passen voor
energieproducten en elektriciteit**

(ingediend door de Commissie)

TOELICHTING

1. INLEIDING

Richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit (hierna “de richtlijn”) is op 27 oktober 2003¹ goedgekeurd en treedt op 1 januari 2004 in werking².

Net zoals het geval was voor de huidige lidstaten, zijn in de toetredingslanden bepaalde overgangsregelingen nodig om hen in staat te stellen zich aan te passen aan de nieuwe vereisten van de richtlijn. Daarom moet de Commissie een voorstel indienen voor een richtlijn, op grond van artikel 93 van het EG-Verdrag, tot wijziging van de richtlijn.

2. HET FISCALE KADER VOOR ENERGIEPRODUCTEN EN ELEKTRICITEIT

Energieproducten worden in beginsel op drie manieren belast: (a) accijnzen, dat zijn specifieke heffingen (die in verhouding staan tot de fysieke hoeveelheid van het product), (b) gerichte belastingen en heffingen en (c) BTW, een *ad valorem*-belasting (die in verhouding staat tot de verkoopprijs van het product).

2.1. De richtlijnen betreffende minerale oliën

Met betrekking tot de accijnzen hebben de lidstaten in 1992 besloten een communautair stelsel voor de belasting van minerale oliën in te voeren. Dit besluit kreeg zijn beslag in twee richtlijnen, respectievelijk betreffende de harmonisatie van de structuur van de accijns op minerale oliën (92/81/EEG)³ en betreffende de onderlinge aanpassing van de accijnstarieven voor minerale oliën (92/82/EEG)⁴. In deze richtlijnen zijn de verschillende producten en structuren gedefinieerd en is een minimumtarief vastgesteld voor elk type minerale olie, naargelang deze wordt gebruikt als motorbrandstof, als brandstof voor industriële en commerciële doeleinden of als verwarmingsbrandstof.

Overeenkomstig artikel 8, lid 4, van Richtlijn 92/81/EEG, kan de Raad op voorstel van de Commissie met eenparigheid van stemmen besluiten dat een Lidstaat uit specifieke beleidsoverwegingen verdere vrijstellingen of verlagingen mag invoeren. In de 15 lidstaten zijn momenteel ruim 100 van dergelijke vrijstellingen van kracht. Ze werden in 2001 verlengd en het merendeel komt op 31 december 2006 te vervallen⁵.

Het niveau van de accijnzen die worden toegepast in veel toetredingslanden is in sommige gevallen veel lager dan in de Europese Unie. Enkele toetredingslanden hebben hun accijnstarieven reeds aangepast aan de huidige minimumtarieven van Richtlijn 92/82/EEG,

¹ PB L 283 van 31.10.2003, blz. 51.

² Maatregelen betreffende biobrandstoffen en individuele ontheffingen, toegestaan op grond van artikel 8, lid 4 van Richtlijn 92/81/EEG, treden met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2003.

³ PB L 316, 31.10.1992, blz. 12, zoals laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 94/74/EG (PB L 365, 31.12.1994, blz. 46).

⁴ PB L 316, 31.10.1992, blz. 19, zoals laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 94/74/EG (PB L 365, 31.12.1994, blz. 46).

⁵ Beschikking van de Raad van 12 maart 2001 houdende verlagingen en vrijstellingen van de accijns op bepaalde minerale oliën die gebruikt worden voor specifieke doeleinden (PB L 84 van 23.3.2001, blz. 23).

terwijl andere de aanpassing aan de huidige minimumtarieven nog niet hebben voltooid en pas op de datum van toetreding aan de huidige gemeenschapswetgeving zullen voldoen. In het Verdrag betreffende de toetreding tot de Europese Unie van 2003 zijn voor dergelijke tarieven slechts enkele uitzonderingen voorzien⁶:

i) voor Cyprus:

- Onverminderd een formeel besluit overeenkomstig de procedure van artikel 8, lid 4, van Richtlijn 92/81/EEG mag Cyprus tot één jaar na de toetreding een vrijstelling van accijnsrechten toepassen op minerale oliën die worden gebruikt voor de productie van cement.
- Onverminderd een formeel besluit overeenkomstig de procedure van artikel 8, lid 4, van Richtlijn 92/81/EEG, mag Cyprus tot één jaar na de toetreding een vrijstelling van aanvullende accijnsrechten toepassen op alle types brandstof die worden gebruikt voor lokaal personenvervoer.

ii) voor Polen:

- Zonder vooruit te lopen op een volgens de procedure van artikel 8, lid 4, van Richtlijn 92/81/EEG te nemen formeel besluit of op een evaluatie van de betreffende maatregel uit hoofde van artikel 87 van het EG-Verdrag, mag Polen gedurende één jaar vanaf de datum van toetreding een verlaagd accijnstarief blijven toepassen op met technische alcohol geproduceerde benzine, laagzwavelige huisbrandolie en benzine die ethylbutylalcoholether bevat.

De richtlijnen 92/81/EEG en 92/82/EEG worden met ingang van 31 december 2003 ingetrokken.

2.2. De richtlijn energiebelasting

De richtlijn energiebelasting breidt het toepassingsgebied van de eerdere richtlijnen betreffende minerale oliën uit naar bijna alle energieproducten, met inbegrip van steenkool en gas, en elektriciteit. Tevens zijn in deze richtlijn de minimumtarieven voor minerale oliën bijgewerkt, wat de eerste aanpassing is sinds 1992:

Motorbrandstoffen			
	Minimumtarieven in Richtlijn 92/82/EEG	Minimumtarieven in Richtlijn 2003/96/EG vanaf 1/1/2004	Minimumtarieven in Richtlijn 2003/96/EG vanaf 1/1/2010
Benzine (€/1000 l.)	337	421	421
Ongelode benzine (€/1000 l.)	287	359	359
Diesel (€/1000 l.)	245	302	330

⁶ PB L 236, 23.9.2003, blz. 17.

Kerosine (€/1000 l.)	245	302	330
LPG (€/1000 kg.)	100	125	125
Aardgas	100 (€/1000 kg)	2,6 (€/gigajoule, calorimetrische warmtewaarde)	2,6 (€/gigajoule, calorimetrische warmtewaarde)

Brandstoffen voor industriële of commerciële doeleinden		
	Minimumtarieven in Richtlijn 92/82/EEG	Minimumtarieven in Richtlijn 2003/96/EG vanaf 1/1/2004
Diesel (€/1000 l.)	18	21
Kerosine (€/1000 l.)	18	21
LPG (€/1000 kg.)	36	41
Aardgas	36 (€/1000 kg)	0,3(€/gigajoule, calorimetrische warmtewaarde)

Verwarmingsbrandstoffen en elektriciteit			
	Minimumtarieven in Richtlijn 92/82/EEG	Minimumtarieven in Richtlijn 2003/96/EG vanaf 1/1/2004 (bedrijven)	Minimumtarieven in Richtlijn 2003/96/EG vanaf 1/1/2004 (andere dan bedrijven)
Diesel (€/1000 l.)	18	21	21
Zware stookolie (€/1000 kg.)	13	15	15
Kerosine (€/1000 l.)	0	0	0
LPG (€/1000 kg.)	0	0	0
Aardgas (€/gigajoule, calorimetrische warmtewaarde)	n.v.t.	0,15	0,3
Steenkool en cokes (€/gigajoule)	n.v.t.	0,15	0,3
Elektriciteit (€/MWh)	n.v.t.	0,5	1,0

De richtlijn zal de verstoring van de concurrentie verminderen waarvan thans sprake is tussen de lidstaten als gevolg van verschillende belastingtarieven. Voorts zullen ook de verstoringen van de concurrentie tussen minerale oliën en andere, tot nu toe niet onder de belastingwetgeving van de Gemeenschap vallende energieproducten worden weggenomen. Tot slot zal van de nieuwe richtlijn een sterkere impuls uitgaan om zuiniger met energie om te

gaan, teneinde de afhankelijkheid van ingevoerde energie te verminderen en de uitstoot van koolmonoxide terug te dringen in het kader van het protocol van Kyoto.

2.3. Gedifferentieerde belastingtarieven en overgangsregelingen

De richtlijn biedt verschillende mogelijkheden voor het differentiëren van belastingtarieven naargelang het gebruik of het type product. De volgende maatregelen zijn in het bijzonder relevant voor het onderhavige voorstel:

- Lidstaten die moeilijkheden ondervinden met de toepassing van de nieuwe minimumbelastingniveaus wordt een overgangsperiode toegestaan tot 1 januari 2007 om te vermijden dat de prijsstabiliteit in gevaar komt, op voorwaarde dat de mededinging hierdoor niet significant wordt verstoord – zie artikel 18, lid 2.
- Lidstaten stellen in beginsel energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor de productie van elektriciteit vrij van belasting – zie artikel 14, lid 1, onder a).
- Lidstaten kunnen onder fiscaal toezicht gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of –verlagingen toepassen op aardgas in lidstaten waar het aandeel van aardgas in 2000 minder dan 15% van het finale energieverbruik bedroeg. De gehele of gedeeltelijke vrijstellingen of verlagingen kunnen van toepassing zijn gedurende ten hoogste tien jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn, of totdat het nationale aandeel van aardgas 25% van het finale eindverbruik bedraagt, indien dat zich het eerste voordoet. Zodra het nationale aandeel van aardgas evenwel 20% van het finale energieverbruik bedraagt, hanteren de betrokken lidstaten een strikt positief belastingniveau, dat jaarlijks wordt verhoogd zodat het aan het einde van bovengenoemde periode ten minste het minimumbelastingniveau bereikt - zie artikel 15, lid 1, onder g).
- Lidstaten kunnen onder fiscaal toezicht gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of –verlagingen toepassen op elektriciteit, aardgas, kolen en vaste brandstoffen die worden gebruikt door huishoudens – zie artikel 15, lid 1, onder h).
- Duaal gebruik⁷ en gebruik van energieproducten anders dan als brandstof, evenals mineralogische procédés vallen niet binnen het toepassingsgebied van de richtlijn. Dit geldt ook voor elektriciteit die op vergelijkbare wijze wordt gebruikt - zie artikel 2, lid 4.

In aanvulling op deze maatregelen mogen de lidstaten tot uiterlijk 31 december 2006 de vrijstellingen toepassen die werden toegestaan op basis van artikel 8, lid 4 van Richtlijn 92/81/EEG, en die werden verlengd in 2001 – zie artikel 18, lid 1.

Tot slot voorziet de richtlijn in overgangsperiodes voor enkele lidstaten gedurende welke de desbetreffende lidstaten verplicht zijn hun tarieven geleidelijk te verhogen om zo de verschillen met de nieuwe minimumbelastingtarieven te overbruggen - zie artikel 18, lid 14.

⁷ Het gebruik van energieproducten voor chemische reductie en in elektrolytische en metallurgische procédés wordt beschouwd als duaal gebruik.

3. OVERGANGSREGELINGEN VOOR DE TOETREDINGSLANDEN

Op zijn bijeenkomst van 24 oktober 2003 heeft het Interim-comité van de Raad nota genomen van de bezorgdheid die de delegaties van de toetredingslanden hebben geuit met betrekking tot de richtlijn. De Commissie verzocht hen zo spoedig mogelijk en bij voorkeur binnen 15 werkdagen gedetailleerde en met redenen omklede verzoeken om overgangsregelingen in te dienen, zodat deze tijdig zouden kunnen worden onderzocht.

In de loop van november 2003 hebben de toetredingslanden hun verzoeken in gediend bij de Commissie.

Gelet op het huidige niveau van de accijnstarieven, de economische omschakeling die thans in deze landen plaatsvindt en het relatieve lage inkomenspeil, kunnen toetredingslanden aanzienlijke economische en sociale moeilijkheden ondervinden ten gevolge van de minimumtarieven zoals die zijn vastgelegd in de richtlijn. Meer bepaald zou de te verwachten prijsstijging negatief kunnen uitwerken voor hun burgers en de economie in haar geheel en in het bijzonder een te zware last vormen voor het midden- en kleinbedrijf. Benadrukt zij echter ook dat de toetredingslanden omvangrijke bedragen zullen ontvangen (TEN, structuur- en cohesiefondsen tot 4% van hun BBP) en ofschoon de nationale ontwikkelingsplannen sterk verschillen wat betreft de aanwending van deze hulp in de verschillende sectoren al naar gelang de sociale en economische omstandigheden en de prioritering, zijn deze overdrachten bedoeld ter compensatie van hun zwakheden en ter versterking van hun concurrentievermogen door middel van de ontwikkeling van nieuwe infrastructuren, met name in de energiesector. De meeste toetredingslanden lijken echter over zeer gelimiteerde middelen te beschikken om deze aanvullende lasten op nationaal niveau te compenseren door andere belastingen te verlagen; daarom stelt de Commissie voor - indien nodig - overgangsregelingen toe te staan.

Dit strookt met het algemene standpunt dat de EU heeft gevolgd tijdens de onderhandelingen met de toetredingslanden: bij het toestaan van overgangsregelingen moet niet alleen rekening worden gehouden met de belangen van de Gemeenschap, maar ook met die van de kandidaat-lidstaten⁸. Met betrekking tot het hoofdstuk belastingen werd in het bijzonder gesteld in de Mededeling van de Commissie aan de Europese Raad betreffende een tussentijdse evaluatie van de implementatie van de uitbreidingsstrategie *“Bij het beoordelen of overgangsmaatregelen moeten worden aanvaard, dienen de lidstaten zowel de noodzaak om de werking van de interne markt te beschermen, als de politieke, economische en sociale consequenties voor de kandidaat-lidstaten in aanmerking te nemen”*⁹.

De EU erkent dat indirecte belastingen (accijnzen en BTW) een rechtstreeks en potentieel verstorend effect kunnen hebben op de levensstandaard van grote delen van de bevolkingen van de kandidaat-lidstaten. Daarom werd tijdens de onderhandelingen alle kandidaat-lidstaten een uitgebreide reeks overgangsperiodes toegestaan gedurende welke verlaagde BTW- en accijnstarieven mogen worden gehandhaafd op terreinen die in sociaal en politiek opzicht als

⁸ Algemeen EU-standpunt zoals beschreven in het strategiedocument voor de uitbreiding 2000, blz. 26, en de mededeling van de heer Verheugen (in overeenstemming met de voorzitter) aan de Commissie: “Essential elements on excise duty rates on cigarettes for the draft common positions concerning chapter taxation” van 23 oktober 2001.

⁹ COM(2001) 553 van 2.10.2001 blz. 17.

bijzonder gevoelig kunnen worden beschouwd, waaronder verwarming, elektriciteit en gas en sigaretten¹⁰.

- met betrekking tot de belasting van energie zij eraan herinnerd dat ook aan de huidige lidstaten overgangsperiodes werden toegestaan (zoals hiervoor beschreven), vaak met betrekking tot dezelfde producten als waarvoor de toetredingslanden verzoeken hebben ingediend. Tegen deze achtergrond, en gelet op de specifieke behoeften van de toetredingslanden, heeft de Commissie hun verzoeken beoordeeld aan de hand van dezelfde beginselen die werden gehanteerd bij de toekenning van overgangsperiodes aan de huidige lidstaten. Volgens deze beginselen moeten de overgangsmaatregelen:
- strikt beperkt zijn in de tijd, in beginsel tot uiterlijk 2012;
- in verhouding staan tot het probleem dat zij moeten verhelpen;
- waar van toepassing, een geleidelijke aanpassing aan de toepasselijke communautaire minimumtarieven omvatten.

In gevallen waarin het Toetredingsverdrag niet in een overgangsperiode voorziet, moeten de minimumtarieven van Richtlijn 92/82/EEG met ingang van 1 mei 2004 worden toegepast.

In de analyses werd voorts rekening gehouden met andere beleidsdoelstellingen van de Gemeenschap, in het bijzonder de milieuvriendelijkheid van verwarmingsbrandstoffen.

Er wordt aan herinnerd dat de Commissie na het bereiken van de politieke overeenstemming¹¹, in maart 2003, alle toetredingslanden heeft bezocht om technische uitleg te geven over de richtlijn. Voorts heeft op 1 juli 2003 een vergadering plaatsgehad over de moeilijkheden die lidstaten konden ondervinden bij de omzetting van de toekomstige richtlijn, waarvoor de toetredingslanden werden uitgenodigd.

3.1. Tsjechië

Volgens het schrijven van de Tsjechische autoriteiten van 13 november 2003 zou de invoering van accijnzen op elektriciteit, vaste brandstoffen en aardgas negatieve gevolgen hebben voor de Tsjechische consument. Het zou een onaanvaardbare sociale last voor de Tsjechische burgers met zich meebrengen. Ook zouden er nadelen zijn voor het midden- en kleinbedrijf, waarvan het concurrentievermogen in de interne markt zou worden aangetast. De hogere belastingniveaus zouden voorts ongunstige gevolgen hebben voor de Tsjechische industrie, de bouwnijverheid (baksteen, dakbedekking, enzovoorts), keramiek- en porseleinproductie, traditioneel Tsjechisch glasblazen en fantasiesieraden.

De Tsjechische autoriteiten schatten dat de invoering van de minimumtarieven overeenkomstig de richtlijn energiebelasting zou leiden tot prijsstijgingen voor eindverbruikers van circa 1% voor elektriciteit, circa 10% voor vaste brandstoffen¹² en tot maximaal 5% voor aardgas.

¹⁰ Toetreding van Tsjechië, Estland, Cyprus, Letland, Litouwen, Hongarije, Malta, Polen, Slovenië en Slowakije (PB L 236 van 23.9.2003).

¹¹ Doc 8084/03 Fisc 59 of 3.4.2003.

¹² Voor vaste brandstoffen is het verschil groot, tussen 4% en 16%, afhankelijk van het product en het gebruik.

Daarom verzoekt Tsjechië om een overgangsregeling voor i) elektriciteit en vaste brandstoffen en ii) aardgas gebruikt voor verwarmingsdoeleinden.

De Tsjechische autoriteiten wijzen erop dat het van belang zou zijn om de nationale accijnstarieven voor elektriciteit, vaste brandstoffen en aardgas voor verwarmingsdoeleinden op hetzelfde moment aan te passen om verstoringen van de concurrentie op de energiemarkt te voorkomen.

3.1.1. Elektriciteit en vaste brandstoffen

In Tsjechië wordt op elektriciteit en vaste brandstoffen geen belasting geheven. De tenuitvoerlegging van de richtlijn leidt in Tsjechië dan ook tot de invoering van een volledig nieuw stelsel voor de belasting van elektriciteit en vaste brandstoffen, waarvoor nieuwe wetgeving moet worden opgesteld en goedgekeurd.

Met betrekking tot elektriciteit zal de liberalisering van de elektriciteitsmarkt aan het einde van 2005 voltooid zijn. Dit zal de wijze waarop elektriciteit wordt verhandeld veranderen. Het is dan ook van belang dat het nieuwe belastingstelsel voor elektriciteit wordt afgestemd op deze veranderde situatie.

In Tsjechië wordt steenkool gewonnen. Indien er een belastingtarief wordt ingesteld op vaste brandstoffen, zal deze brandstof terrein verliezen ten opzichte van aardolie en zou de dalende steenkolenproductie verder afnemen. Dit zou een rechtstreekse weerslag hebben op de werkgelegenheid in de gebieden waar steenkool wordt gewonnen.

In dit verband verzoekt Tsjechië om de instelling van een overgangsperiode tot 1 januari 2008 voor de invoering van een belastingstelsel voor elektriciteit en vaste brandstoffen, overeenkomstig de bepalingen in de richtlijn.

Beoordeling

De verplichting adequate wetgeving in te voeren is op zichzelf geen reden voor het uitstellen van de belasting van elektriciteit en vaste brandstoffen gedurende drieënehalf jaar. De Commissie is evenwel van oordeel dat een overgangsregeling zou kunnen worden toegestaan indien deze een geleidelijke invoering van de belasting omvat, zodat op soepele wijze de minimumtarieven van de richtlijn worden bereikt.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Tsjechië toe te staan om tot 1 januari 2008 volledige of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen toe te passen voor elektriciteit en vaste brandstoffen.

3.1.2. Aardgas

Volgens de nationale accijnswetgeving is aardgas dat wordt gebruikt voor verwarmingsdoeleinden reeds een belastbaar product, maar geldt momenteel een nultarief. De aardgasinstallaties zijn overwegend eigendom van de gemeenten, die een verminderde vraag als gevolg van een prijsstijging door een belastingverhoging niet zouden kunnen opvangen. Dit zou de schulden van de gemeenten verder opdrijven, met nefaste gevolgen voor de openbare begrotingen. Bovendien zou hierdoor het gebruik van verwarmingsbrandstoffen stijgen, hetgeen een negatieve ontwikkeling zou zijn omdat deze minder milieuvriendelijk zijn dan aardgas.

Om die reden verzoekt Tsjechië om een vrijstelling van het belastingniveau voor aardgas voor verwarmingsdoeleinden tot 1 januari 2008.

Beoordeling

De Commissie is van oordeel dat het verzoek in verhouding staat tot het nagestreefde doel.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Tsjechië toe te staan om tot 1 januari 2008 gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of –verlagingen toe te passen voor aardgas dat wordt gebruikt voor districtverwarming.

3.2. Estland

De Estse autoriteiten hebben in hun schrijven van 14 november 2003 verzocht om een overgangperiode voor: i) motorbrandstoffen, ii) olieschalie en schalieolie, iii) aardgas en iv) elektriciteit.

3.2.1. Motorbrandstoffen

Estland voert een geleidelijke verhoging door van de accijnstarieven voor motorbrandstoffen teneinde op het moment van toetreding te voldoen aan de vereisten van Richtlijn 92/82/EEG. De huidige tarieven liggen echter nog ver onder de tarieven van voornoemde richtlijn. Indien de minimumtarieven van Richtlijn 2003/96/EG zouden worden toegepast, zou het accijnstarief voor ongelode benzine en gasolie met respectievelijk 60% en 85% stijgen.

Om prijsstijgingen en de ermee samenhangende economische nadelen te voorkomen, verzoekt Estland om een overgangperiode voor de toepassing van minimumtarieven op ongelode benzine, diesel en LPG. In zijn schrijven van 14 november stelt Estland een draaiboek voor om de belastingtarieven geleidelijk te verhogen teneinde op 1 januari 2010 de minimumtarieven te bereiken.

Beoordeling

Voor als motorbrandstof gebruikte LPG is in artikel 15, lid 1, onder i) van de richtlijn energiebelasting bepaald dat lidstaten onder fiscaal toezicht gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of –verlagingen kunnen toepassen van het belastingniveau voor aardgas en LPG die worden gebruikt als motorbrandstof. Te dien aanzien is dus geen overgangsregeling nodig.

De Commissie is van oordeel dat de rest van het verzoek in verhouding staat tot het nagestreefde doel. De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Estland tot 1 januari 2010 een overgangperiode toe te staan voor de aanpassing van het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie aan het nieuwe minimumniveau van EUR 330 per 1000 l.

Voorts is het wenselijk Estland een overgangperiode tot 1 januari 2010 toe te staan voor het aanpassen van het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte ongelode benzine aan het minimumtarief van EUR 359 per 1000 l.

3.2.2. Olieschalie en schalieolie

Momenteel is olieschalie en voor verwarmingsdoeleinden gebruikte schalieolie in Estland niet onderworpen aan accijns.

Olieschalie is de voornaamste binnenlandse bron van primaire energie en verantwoordelijk voor 60% van het totale primaire energieverbruik in Estland. Olieschalie speelt een belangrijke rol bij het garanderen van Estlands onafhankelijkheid op het gebied van energievoorziening. Het wordt geproduceerd voor twee doeleinden: 80% voor de opwekking van elektriciteit en warmte en 20% als schalieolie. De productie van olieschalie en het verbruik ervan is vanuit geografisch oogpunt sterk geconcentreerd.

Het belasten van schalieolie voor verwarmingsdoeleinden op het moment van de toetreding tot de EU zou ernstige problemen veroorzaken tengevolge van de prijsstijging en zou de hele economische sector in gevaar brengen. De daling van de productie van olieschalie en voor verwarmingsdoeleinden gebruikte schalieolie zou ook tot meer werkloosheid leiden, met name in het noordoosten van Estland, waar de werkgelegenheid reeds circa 17% bedraagt (in 2003).

Meer dan de helft van de Estse verwarmingscentrales produceert thermale energie op basis van schalieolie. De invoering van accijnzen zou de prijzen voor verwarmingsdiensten doen stijgen met ongeveer 14%.

In hun schrijven van 14 november doen de Estse autoriteiten een voorstel voor een draaiboek voor het verhogen van de belastingtarieven, teneinde in 2015 de minimumtarieven te bereiken. Tot eind 2008 zou een volledige vrijstelling gelden.

Beoordeling

Olieschalie is een bitumineus gesteente waaruit koolwaterstoffen kunnen worden gedistilleerd. Het is ingedeeld onder CN code 2714 en valt derhalve binnen het toepassingsgebied van de richtlijn (zie artikel 2, lid 1, onder b)).

De Commissie brengt in herinnering dat olieschalie gebruikt voor de opwekking van elektriciteit in beginsel kan worden vrijgesteld van belasting overeenkomstig artikel 14, lid 1, onder a) van de richtlijn. Voorts valt olieschalie gebruikt voor de productie van schalieolie hoogstwaarschijnlijk in het toepassingsgebied van artikel 21, lid 3. In beginsel is er geen reden om dergelijk gebruik te beschouwen als een belastbare handeling die aanleiding vormt tot belastingheffing. Dientengevolge zal een zeer aanzienlijk deel van de olieschalie in Estland niet worden belast.

De Commissie heeft nota genomen van de Gemeenschappelijke verklaring van de huidige lidstaten, in het Verdrag betreffende de toetreding tot de Europese Unie van 2003, met betrekking tot Estland "betreffende olieschalie, de interne markt voor elektriciteit en Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (elektriciteitsrichtlijn)". Hierin wordt verklaard: "De Unie erkent in dit verband de specifieke situatie met betrekking tot de herstructurering van de olieschaliector, die nog tot eind 2012 bijzondere inspanningen zal vergen, alsmede de noodzaak van een geleidelijke openstelling van de Estse elektriciteitsmarkt voor niet-huishoudelijke verbruikers tot aan die datum. Op basis van deze evaluatie, met volledige inachtneming van het unieke karakter van olieschalie en van de sociale en economische overwegingen in verband met de winning, de productie en het verbruik van olieschalie in Estland, en rekening houdend met de doelstellingen van de gemeenschap op het gebied van de elektriciteitsmarkt, brengt de commissie bij de Raad verslag uit, en doet zij passende aanbevelingen."

Gelet op deze bijzondere omstandigheden is de Commissie van oordeel dat Estland moet worden toegestaan een volledige vrijstelling van belasting toe te passen voor olieschalie tot 1 januari 2009, en vervolgens een verlaging van het belastingniveau voor olieschalie tot 1 januari 2013. Het effectieve belastingtarief op olieschalie mag met ingang van 1 januari 2011 evenwel niet lager zijn dan 50% van het desbetreffende minimumtarief in de Gemeenschap. In voornoemd verslag aan de Raad kunnen adequate, vanaf 1 januari 2010 in te voeren belastingmaatregelen ten aanzien van olieschalie worden opgenomen.

Schalieolie is een minerale olie in de zin van Richtlijn 92/81/EEG. Voor fiscale doeleinden wordt het gelijkgesteld met zware stookolie. Tijdens de toetredingsonderhandelingen is hiervoor geen verzoek om een overgangsperiode ingediend. De Commissie is derhalve van oordeel dat de minimumtarieven van Richtlijn 92/82/EEG in beginsel op het moment van de toetreding moeten worden toegepast. Bij wijze van grote uitzondering kan de Commissie evenwel aanvaarden dat Estland niet volledig doordrongen was van de noodzaak schalieolie te belasten overeenkomstig de richtlijnen betreffende minerale oliën.

Om sociale problemen te voorkomen is de Commissie van oordeel dat een belastingvrijstelling kan worden toegestaan voor huishoudens. Derhalve wordt het wenselijk geacht Estland een overgangsperiode tot 1 januari 2010 toe te staan om het nationale belastingniveau voor schalieolie gebruikt voor stadsverwarming op het minimumbelastingniveau te brengen. Het effectieve belastingtarief dat wordt toegepast op schalieolie voor stadsverwarming mag evenwel met ingang van 1 januari 2007 niet minder zijn dan 50% van het desbetreffende minimumtarief in de Gemeenschap.

Met betrekking tot het bedrijfsleven neemt de Commissie er nota van dat verwarming een aanzienlijk deel van het totale energieverbruik uitmaakt. In de richtlijn energiebelasting is hiermee rekening gehouden door middel van enkele bijzondere regelingen, met name artikel 17. De Commissie is van oordeel dat het buiten het bestaande kader niet wenselijk is een verdere vrijstellingsregeling toe te staan voor schalieolie gebruikt door bedrijven.

3.2.3. Aardgas

Volgens statistieken die de Estse autoriteiten hebben verstrekt in hun schrijven van 14 november 2003, bedroeg het verbruik van aardgas in de jaren 2000 en 2001 13% van het totale verbruik van primaire energie in Estland. Estland is bereid artikel 15, lid 1, onder g), van de richtlijn toe te passen teneinde het belastingniveau in 2009 op het niveau van de minimumtarieven van de richtlijn te brengen.

Beoordeling

Artikel 15, lid 1, van de richtlijn energiebelasting bevat een lijst van mogelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen die de lidstaten onder fiscaal toezicht mogen toepassen. Voor het toepassen van een dergelijke maatregel hoeft een lidstaat geen *ad hoc* verzoek te richten tot de Commissie. Voor zover de voorwaarden van artikel 15, lid 1, worden nageleefd, acht de Commissie acht geen specifieke overgangsregeling noodzakelijk.

3.2.4. Elektriciteit

Thans wordt op elektriciteit geen accijns geheven. Estland heeft daarentegen wel een heffing op de uitstoot van CO₂ ingevoerd (gemiddeld 0,76 euro per MWh in 2002, 1,145 euro per MWh vanaf 2005). Dientengevolge is de heffing op de uitstoot van CO₂ bij de productie van energie reeds 25% hoger dan het minimumbelastingniveau dat is vastgesteld in de richtlijn.

Indien op het moment van toetreding een accijnsrecht wordt ingevoerd, zal de prijs van elektriciteit in Estland stijgen. Gelet op het gemiddelde inkomen van Estse consumenten zou dit ernstige gevolgen hebben. Daarom verzoekt Estland om een overgangsperiode teneinde de belastingtarieven voor elektriciteit tussen nu en het jaar 2009 geleidelijk aan te passen.

Beoordeling

De Estse emissieheffing is vergelijkbaar met een inputbelasting die wordt ingevoerd om milieuredenen. Overeenkomstig artikel 14, lid 1, van de richtlijn, is het Estland toegestaan een dergelijke heffing te handhaven zonder dat de minimumbelastingniveaus van de richtlijn hoeven te worden nageleefd. De inputbelasting kan echter niet in aanmerking worden genomen om te voldoen aan het minimumbelastingniveau op elektriciteit zoals vastgesteld in artikel 10 van de richtlijn.

In de richtlijn is sprake van een vergelijkbaar geval, namelijk in artikel 18, lid 8. Daarom komt de Commissie tot de conclusie dat het wenselijk is Estland een overgangsperiode toe te staan tot 1 januari 2010 om het huidige stelsel met een inputbelasting op elektriciteit te hervormen tot een stelsel met een outputbelasting.

Deze verandering in de structuur van de belasting kan in beginsel worden doorgevoerd op een inkomensneutrale wijze, dat wil zeggen zonder dat er voor de consument prijswijzigingen optreden.

3.3. Cyprus

Cyprus heeft geen verzoeken ingediend voor andere overgangsregelingen dan die welke zijn opgenomen in het Toetredingsverdrag.

3.4. Letland

In een nota van 12 november 2003 voeren de Letse autoriteiten aan dat de accijnzen op energieproducten door de aanpassing van de accijnstarieven overeenkomstig de richtlijn vanaf 2004 met 5% tot 97% zouden verhogen. De accijns op gasolie zou verdubbelen. De verhoging van het effectieve minimumniveau van de indirecte belastingen die op energieproducten worden geheven, zou een onmiddellijke negatieve impact hebben door de snelle stijging van de prijzen van motorbrandstoffen en energie die wordt gebruikt voor verwarmingsdoeleinden.

Volgens de Letse autoriteiten zou de invoering van alle bepalingen van de richtlijn vanaf 1 januari 2004 de inflatie doen toenemen met ten minste 1 procentpunt, wat een impact zou hebben op de macro-economische situatie van het land. Voor Letland wordt voor 2004 een inflatie van 3% verwacht, maar wanneer rekening wordt gehouden met het bovenvermelde, zou de inflatie meer dan 4% bedragen. In die situatie bestaat het risico dat Letland niet voldoet aan één van de criteria van het Verdrag van Maastricht.

Ten slotte is het niet onbelangrijk dat de noodzakelijke aanpassingen om de werking van de belastingdiensten af te stemmen op de geherstructureerde communautaire regeling voor de belasting, en de mogelijke invoering van nieuwe belastingen met zich meebrengen, dat het zowel vanuit methodologisch als praktisch en financieel oogpunt amper nog haalbaar lijkt dat de belastingdiensten vanaf 2004 naar behoren functioneren.

Daarom verzoekt Letland om een overgangsperiode voor verschillende producten: i) motorbrandstoffen, ii) energieproducten en elektriciteit gebruikt voor openbaar personenvervoer, iii) zware stookolie, iv) aardgas, en v) elektriciteit, kolen en cokes.

3.4.1. Motorbrandstoffen

De ontwikkeling van het vervoer, die centraal staat in de Letse economie, zou ernstig te lijden hebben onder een plotse verhoging van de accijns op motorbrandstoffen. De kosten van het personenvervoer per spoor zouden met 6% stijgen en die van het goederenvervoer met 5%. De kosten van andere vormen van personenvervoer zouden met 15 tot 20% stijgen.

De koopkracht van particuliere gebruikers van motorbrandstoffen is zodanig beperkt dat zij de prijsstijging het hoofd niet zouden kunnen bieden en niet langer brandstoffen tegen de nieuwe prijs zouden kunnen kopen. Die situatie zou belastingontduiking (smokkelen) sterk in de hand kunnen werken en tot een daling van de inkomsten van de staat kunnen leiden.

Letland verzoekt om een overgangsperiode tot 31 december 2010 om de accijnzen op als motorbrandstof gebruikte gasolie, kerosine en stookolie gebruikt aan te passen aan het minimumbelastingniveau van 302 EUR en tot 31 december 2012 om tot 330 EUR te komen. Voor loodvrije benzine vragen de Letse autoriteiten om een overgangsperiode tot 31 december 2010 om tot het minimumbelastingniveau van 359 EUR te komen. Voor LPG en gelode benzine verzoekt Letland om een overgangsperiode tot 31 december 2004.

Beoordeling

Overeenkomstig artikel 15, lid 1, onder i), van de richtlijn kunnen de lidstaten onder fiscaal toezicht gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of –verlagingen toepassen op als motorbrandstof gebruikte aardgas en LPG. Hiervoor is dan ook geen specifieke regeling vereist.

Overeenkomstig artikel 18, lid 2, van de richtlijn krijgen lidstaten die moeilijkheden ondervinden met de toepassing van de nieuwe minimumbelastingniveaus een overgangsperiode tot 1 januari 2007, meer bepaald om te vermijden dat de prijsstabiliteit in gevaar wordt gebracht, op voorwaarde dat de mededinging hierdoor niet significant wordt verstoord. De Commissie erkent dat de twee voorwaarden die in dit artikel zijn gesteld, in Letland in het geval van de belasting op gelode benzine zijn vervuld. In dat geval dient er dan ook geen specifieke overgangsregeling te worden toegestaan.

De langste overgangsperioden waarin de richtlijn voor gasolie en loodvrije benzine voorziet, zijn respectievelijk 1 januari 2012 en 1 januari 2010. Gelet op de uitzonderlijke omstandigheden in Letland, met name het feit dat de accijnzen op motorbrandstoffen momenteel laag zijn, erkent de Commissie dat Letland een aanvullend jaar nodig heeft om de in de richtlijn vastgestelde minimumniveaus te bereiken. Er zou dan wel een tussentijdse verhoging van de nationale accijnstarieven moeten worden gepland.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Letland een overgangsperiode tot 1 januari 2011 toe te staan om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie en kerosine aan te passen aan het nieuwe minimumbelastingniveau van 302 EUR per 1000 liter en tot 1 januari 2013 om tot 330 EUR te komen. Vanaf 1 januari 2008 mag het effectieve belastingniveau voor gasolie en kerosine evenwel niet lager zijn dan 274 EUR per 1000 liter.

Voorts is het wenselijk Letland een overgangsperiode tot 1 januari 2011 toe te staan om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte loodvrije benzine aan te passen aan het nieuwe minimumbelastingniveau van 359 EUR per 1000 liter. Vanaf 1 januari 2008

mag het effectieve belastingniveau voor loodvrije benzine evenwel niet lager zijn dan 323 EUR per 1000 liter.

3.4.2. Afwijking voor energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor openbaar personenvervoer

Letland verzoekt om een afwijking ten voordele van energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor openbaar personenvervoer.

Beoordeling

Overeenkomstig artikel 15, lid 1, onder e), van de richtlijn kunnen de lidstaten onder fiscaal toezicht gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen toepassen op energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor het vervoer van goederen en personen per spoor, metro, tram en trolleybus.

Naast deze mogelijkheid die aan de lidstaten wordt geboden, is de Commissie van mening dat slechts voertuigen voor plaatselijk openbaar personenvervoer een fiscale voorkeursbehandeling kunnen genieten. Dit standpunt vindt zijn neerslag in bijlage II bij de richtlijn, waarin is voorzien in verschillende afwijkingen ten voordele van dergelijke voertuigen. Deze afwijkingen zijn uiterlijk tot 31 december 2006 toegestaan.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Letland toe te staan tot 31 december 2006 een belastingverlaging of -vrijstelling toe te passen op energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor voertuigen voor het plaatselijk openbaar personenvervoer.

3.4.3. Zware stookolie

Om te beginnen verzoekt Letland om een overgangsperiode tot 31 december 2004 om het nieuwe minimumbelastingniveau voor zware stookolie in te voeren.

Ten tweede merken de Letse autoriteiten op dat de accijns momenteel wordt terugbetaald aan ondernemingen die zware stookolie gebruiken voor de productie van verwarming en warm water. In verschillende steden zou zware stookolie de enige brandstof zijn die wordt gebruikt voor centrale verwarming, aangezien er bij gebrek aan infrastructuur geen andere brandstoffen beschikbaar zijn. Het centrale-verwarmingssysteem wordt voornamelijk gebruikt in flatgebouwen waar families met lage inkomens wonen. De kosten van centrale verwarming vormen een groot deel van hun uitgaven. Een sterke stijging van de prijzen van verwarming zou in deze regio's tot sociale spanningen leiden. Om die reden verzoekt Letland om een belastingvrijstelling voor zware stookolie die door ondernemingen wordt gebruikt voor de productie van verwarming en warm water.

Beoordeling

Wat de overgangsperiode tot 31 december 2004 voor de invoering van het nieuwe minimumbelastingniveau voor zware stookolie betreft: de lidstaten die moeilijkheden ondervinden met de toepassing van de nieuwe minimumbelastingniveaus krijgen uit hoofde van artikel 18, lid 2, van de richtlijn een overgangsperiode tot 1 januari 2007 om te vermijden dat de prijsstabiliteit in gevaar wordt gebracht. De Commissie erkent dat de twee voorwaarden die in dit artikel zijn gesteld, in het geval van het eerste verzoek van Letland zijn vervuld.

In dat geval is dan ook geen specifieke overgangsregeling noodzakelijk.

Aangaande het verzoek om belastingvrijstelling voor zware stookolie die door ondernemingen wordt gebruikt voor de productie van verwarming en warm water, is de Commissie van mening dat tussen twee gevallen een onderscheid moet worden gemaakt. Om een sterke prijsstijging te vermijden, zou voor huishoudelijk gebruik een belastingvrijstelling kunnen worden toegestaan. Het is dus wenselijk Letland een overgangperiode tot 1 januari 2010 toe te staan om het nationale belastingniveau voor zware stookolie die wordt gebruikt voor stadsverwarming aan te passen aan het minimumbelastingniveau. Vanaf 1 januari 2007 mag het effectieve belastingniveau voor zware stookolie die wordt gebruikt voor stadsverwarming evenwel niet lager zijn dan 50% van het communautaire minimumtarief.

Voor ondernemingen merkt de Commissie op dat de productie van verwarming en warm water vaak een aanzienlijk deel van hun totale energieverbruik vormt. De richtlijn heeft met deze elementen rekening gehouden door in bepaalde specifieke regelingen te voorzien, met name in artikel 17. De Commissie acht het niet passend een aanvullende belastingvrijstelling toe te staan - buiten het bestaande kader - voor zware stookolie die door marktdeelnemers wordt gebruikt.

3.4.4. Aardgas

Letland verzoekt om i) uitstel van de invoering van de nieuwe belasting op aardgas tot 31 december 2006, ii) de mogelijkheid tot 31 december 2009 gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen toe te passen op aardgas, en iii) een belastingvrijstelling, bij wijze van afwijking, voor aardgas dat als verwarmingsbrandstof wordt gebruikt.

Beoordeling

Het verzoek om een onbeperkte afwijking dient in beginsel te worden afgewezen. In 2000 bedroeg het aandeel van aardgas 11% van het finale energieverbruik. Letland beschikt dan ook overeenkomstig artikel 15, lid 1, onder g), van de richtlijn over de mogelijkheid een belastingvrijstelling toe te passen op aardgas. De Commissie is van mening dat met de door dit artikel geboden mogelijkheid op lange termijn een belastingvrijstelling op aardgas toe te passen, wordt tegemoetgekomen aan de behoeften van Letland. De Commissie stelt geen specifieke overgangsregeling voor.

3.4.5. Elektriciteit, kolen en cokes

Momenteel worden in Letland geen accijnzen geheven op elektriciteit, kolen en cokes. De invoering van het minimumbelastingniveau kan de prijs van elektriciteit met 5% doen stijgen en die van kolen en cokes met 12%. Daarbij komt nog dat de Commissie voor openbare voorzieningen van Letland al een prijsverhoging van de elektriciteit had goedgekeurd die op 1 januari 2004 ingaat. De prijs van het huishoudelijk elektriciteitsverbruik zou met 15% stijgen en de inflatie met 0,45 procentpunt.

Letland verzoekt om i) uitstel van de invoering van de nieuwe belasting op elektriciteit, kolen en cokes tot 31 december 2006, en ii) de mogelijkheid tot 31 december 2009 gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen toe te passen op elektriciteit.

Beoordeling

De Commissie is van mening dat het verzoek wat elektriciteit betreft in verhouding staat tot het nagestreefde doel. Wat de vaste brandstoffen betreft, is de Commissie evenwel van

mening dat de overgangsregeling ten laatste in 2008 moet aflopen. Die regeling moet een stappenplan voor belastingheffing omvatten zodat de in de richtlijn vastgestelde minimumbelastingniveaus geleidelijk aan worden bereikt.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Letland een overgangsperiode tot 1 januari 2010 toe te staan om het nationale belastingniveau voor elektriciteit aan te passen aan de desbetreffende minimumbelastingniveaus. Vanaf 1 januari 2007 mag het effectieve belastingminimumniveau voor elektriciteit evenwel niet lager zijn dan 50% van de desbetreffende communautaire minimumbelastingniveaus.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Letland een overgangsperiode tot 1 januari 2009 toe te staan om het nationale belastingniveau voor kolen en cokes aan te passen aan de desbetreffende minimumbelastingniveaus. Vanaf 1 januari 2007 mogen de effectieve belastingminimumniveaus voor kolen en cokes evenwel niet lager zijn dan 50% van de desbetreffende communautaire minimumbelastingniveaus.

3.5. Litouwen

In een schrijven van 7 november 2003 voeren de Litouwse autoriteiten aan dat Litouwen moeilijkheden zou ondervinden met de invoering van sommige van de nieuwe minimumbelastingniveaus voor motor- en verwarmingbrandstoffen en met de invoering van belastingen op producten waarop de geharmoniseerde communautaire regeling voordien niet van toepassing was.

Daarom verzoekt Letland om een overgangsperiode voor motorbrandstoffen, en elektriciteit, aardgas, kolen, cokes en bruinkool, en orimulsion.

3.5.1. Motorbrandstoffen

Litouwen zal vanaf de toetreding de minimumbelastingniveaus voor motorbrandstoffen toepassen die in Richtlijn 92/82/EEG zijn vastgesteld. De aanpassing van de accijnstarieven aan de belastingniveaus die in de richtlijn energiebelasting zijn vastgesteld, zou een aanzienlijke rechtstreekse impact hebben op de uitgaven van huishoudens en ondernemingen.

Litouwen is van mening dat volgende overgangsperioden noodzakelijk zijn:

- voor loodvrije benzine: tot 1 januari 2011;
- voor gasolie en kerosine: tot 1 januari 2011 voor de aanpassing aan het minimumbelastingniveau van 302 EUR en tot 1 januari 2013 om tot 330 EUR te komen.

Litouwen overweegt een stappenplan om de minimumbelastingniveaus te bereiken.

Beoordeling

De langste overgangsperioden voor gasolie en loodvrije benzine waarin de richtlijn voorziet, zijn respectievelijk 1 januari 2012 en 1 januari 2010. Gelet op de uitzonderlijke omstandigheden in Litouwen, met name het feit dat de accijnzen op motorbrandstoffen momenteel laag zijn, erkent de Commissie dat Litouwen een aanvullend jaar nodig kan hebben om tot de in de richtlijn vastgestelde minimumbelastingniveaus te komen. Er zou dan wel een tussentijdse verhoging van de nationale belastingniveaus moeten worden gepland.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Litouwen een overgangperiode tot 1 januari 2011 toe te staan om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie en kerosine aan te passen aan het nieuwe minimumbelastingniveau van 302 EUR per 1000 liter en tot 1 januari 2013 om tot 330 EUR te komen. Vanaf 1 januari 2008 mag het effectieve belastingniveau voor gasolie en kerosine evenwel niet lager zijn dan 274 EUR per 1000 liter.

Voorts is het wenselijk Letland een overgangperiode tot 1 januari 2011 toe te staan om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte loodvrije benzine aan te passen aan het nieuwe minimumbelastingniveau van 359 EUR per 1000 l. Vanaf 1 januari 2008 mag het effectieve belastingniveau voor loodvrije benzine evenwel niet lager zijn dan 323 EUR per 1000 l.

De Commissie merkt op dat de door haar voorgestelde minimumbelastingniveaus die vanaf 2008 zouden moeten gelden, overeenstemmen met het tijdschema voor accijnsverhogingen voor motorbrandstoffen dat de Litouwse autoriteiten hebben voorgesteld in hun schrijven van 7 november 2003.

3.5.2. Elektriciteit, aardgas, kolen, cokes en bruinkool, en orimulsion

De richtlijn voert de belasting in van elektriciteit, aardgas, kolen, cokes en bruinkool, en van orimulsion. Litouwen verzoekt om een overgangperiode voor de invoering van de belasting op nieuwe energieproducten, teneinde te voorkomen dat de stijging van het verbruik van alternatieve energieproducten als gevolg van de ontmanteling van de kerncentrale van Ignalina (tussen 2005-2009) ongewenste economische en sociale gevolgen heeft.

Litouwen is van mening dat volgende overgangperiodes noodzakelijk zijn:

- voor kolen, cokes en bruinkool: tot 1 januari 2007;
- voor aardgas en elektriciteit: tot 1 januari 2010;
- voor orimulsion: tot 1 januari 2016.

Litouwen wenst dat het wordt toegestaan op de bovenvermelde producten een gehele belastingvrijstelling toe te passen tot het einde van de desbetreffende overgangperiodes, in plaats van de producten tegen lagere tarieven te belasten en die tarieven dan geleidelijk aan te verhogen.

In antwoord op een aanvullende vraag van de Commissie, wijzen de Litouwse autoriteiten erop dat orimulsion niet alleen wordt gebruikt voor de productie van elektriciteit. In Litouwen produceren elektriciteitscentrales ook warmte, die aan verbruikers van warmte wordt geleverd. De energie die in warmtekrachtcentrales wordt geproduceerd, bestaat voor 60-70% uit warmte en 30-40% uit elektriciteit.

Beoordeling

In Protocol nr. 4 bij het Toetredingsverdrag tot de Europese Unie van 2003 betreffende de kerncentrale van Ignalina heeft Litouwen toegezegd reactor 1 en reactor 2 van de kerncentrale van Ignalina uiterlijk op respectievelijk 31 december 2005 en 31 december 2009 te zullen sluiten en vervolgens te zullen ontmantelen. Het „Ignalina-programma” is opgesteld om deze operatie te ondersteunen. Dit programma bepaalt dat maatregelen moet worden genomen „die bijdragen tot de noodzakelijke herstructurering, aanpassing aan de milieu-eisen en

modernisering van de sectoren voor de productie, het transport en de distributie van energie in Litouwen, alsook tot de verbetering van de energievoorzieningszekerheid en van de energie-efficiëntie in Litouwen”.

In deze context is de Commissie van mening dat tot 31 december 2009 belastingverlagingen of -vrijstellingen kunnen worden toegestaan als aanvullende maatregelen om het verreikende herstructureringsproces van de energieproductiesector in Litouwen vlot te laten verlopen.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Litouwen toe te staan kolen, cokes en bruinkool tot 1 januari 2007 van belasting vrij te stellen en aardgas en elektriciteit tot 1 januari 2010.

Orimulsion is een mengeling van bitumen en water. Het is een product van de GN-code 2714. Het valt niet onder toepassing van Richtlijn 92/81/EEG¹³. De Litouwse autoriteiten verklaren dat 30-40% van het verbruik van orimulsion dient voor de productie van elektriciteit. De lidstaten dienen in beginsel vrijstelling van belasting te verlenen voor de energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor de productie van elektriciteit [zie artikel 14, lid 1, onder a)]. Voorts voeren de Litouwse autoriteiten aan dat orimulsion wordt gebruikt om warmte te produceren in warmtekrachtcentrales. Overeenkomstig artikel 15, lid 1, onder c), van de richtlijn kunnen de lidstaten onder fiscaal toezicht gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of –verlagingen toepassen op energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor warmtekrachtkoppeling. Het verzoek van Litouwen om een gehele belastingvrijstelling te mogen toepassen op orimulsion die wordt gebruikt om in warmtekrachtcentrales elektriciteit of warmte te produceren, lijkt dan ook overbodig gelet op de maatregelen die in de richtlijn energiebelasting zijn vastgesteld.

Voorts is de Commissie van mening dat geen enkele overgangsperiode van twaalf jaar kan worden geacht in verhouding te staan tot het met de richtlijn nagestreefde doel. Gelet op de bovenvermelde bijzondere omstandigheden, zou de mogelijkheid kunnen worden toegestaan tot 1 januari 2010 een belastingvrijstelling toe te passen op orimulsion die wordt gebruikt voor andere doeleinden dan de productie van elektriciteit of warmte.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Litouwen toe te staan tot 1 januari 2010 een belastingvrijstelling toe te passen op orimulsion die wordt gebruikt voor andere doeleinden dan de productie van elektriciteit of warmte.

3.6. Hongarije

In een schrijven van 6 november 2003 verzoekt Hongarije om een overgangsperiode voor: i) energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor stadsverwarming, en ii) kolen en cokes.

3.6.1. Energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor stadsverwarming

Volgens de Hongaarse autoriteiten woont een aanzienlijk deel van de huishoudens (18%) ingevolge de structuur van de huisvestingsmarkt in appartementen, en is het dientengevolge voor hen onmogelijk over individuele verwarming te beschikken. Deze huishoudens moeten

¹³ Zie de besprekingen in het Accijnscomité in oktober 1995 (CED 163/12) en januari 1996 (CED 176/3).

verwarming aankopen van de leveranciers van stadsverwarming¹⁴. De richtlijn maakt het mogelijk belastingvrijstellingen toe te passen op de producten die worden gebruikt door huishoudens voor individuele verwarming. Daarentegen moeten huishoudens die gebruik maken van stadsverwarming, de kosten van de energiebelasting die wordt geheven op de input, voor hun rekening nemen.

Hongarije wijst erop dat appartementen met stadsverwarming voornamelijk deel uitmaken van grote flatgebouwen waar families met lage inkomens wonen. De energiekosten zouden een aanzienlijk deel van hun uitgaven vormen doordat de kosten van stadsverwarming 40% hoger zouden liggen dan die van individuele verwarming.

Ten slotte is stadsverwarming veel milieuvriendelijker dan individuele vormen van verwarming.

Daarom verzoekt Hongarije om de mogelijkheid tot 31 december 2009 een belastingvrijstelling toe te passen op elektriciteit (GN-code 2716), aardgas (GN-code 2711), kolen en cokes (GN-codes 2701, 2702 en 2704) die worden gebruikt voor stadsverwarming.

Beoordeling

De Commissie is van mening dat het verzoek in verhouding staat tot het nagestreefde doel. De regeling zou evenwel een stappenplan voor de invoering van de belasting moeten omvatten, zodat de in de richtlijn vastgestelde minimumbelastingniveaus vlot worden bereikt.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Hongarije een overgangsperiode tot 1 januari 2010 toe te staan om het nationale belastingniveau voor elektriciteit, aardgas, kolen en cokes die worden gebruikt voor stadsverwarming aan te passen aan de desbetreffende minimumbelastingniveaus. Vanaf 1 januari 2007 mag het effectieve belastingniveau voor de betrokken energieproducten en voor elektriciteit evenwel niet lager zijn dan 50% van de desbetreffende communautaire minimumbelastingniveaus.

3.6.2. Kolen en cokes

Volgens de Hongaarse autoriteiten is het verbruik van kolen in Hongarije beperkt.

Ongeveer 96-97% van het nationale kolenverbruik zou worden gedekt door de vrijstellingen waarin de richtlijn energiebelasting voorziet (elektriciteitsproductie, sectoren die buiten het toepassingsgebied van de richtlijn vallen, enz.) en door de gevraagde vrijstelling voor stadsverwarming. In deze fase zou de belasting van het resterende deel van het totale verbruik, dat 4600 TJ bedraagt, leiden tot buitensporige bestuurlijke kosten.

Daarbij komt nog dat de nationale kolenproductie en het nationale verbruik een neerwaartse trend kennen. De belasting van kolen zou die achteruitgang versnellen en leiden tot de sluiting van mijnen, grotere werkloosheid en mogelijke sociale onrust.

¹⁴ De Hongaarse autoriteiten merken op dat de term „stadsverwarming” slaat op de productie van verwarming die wordt geleverd aan de inwoners van een groot aantal appartementen, door een verwarmingsketel met groot vermogen die zich op zekere afstand van de appartementen bevindt en door een onafhankelijke onderneming wordt uitgebaat. Deze term slaat ook op het leveren van „blokverwarming”, wanneer de verwarming slechts aan één flatgebouw wordt geleverd door een onafhankelijke onderneming.

De Hongaarse autoriteiten zijn van mening dat deze vrijstelling de werking van de interne markt niet zou verstoren.

Tegen het einde van de gevraagde overgangsperiode, namelijk 31 december 2009, zal Hongarije klaar zijn om een effectief stelsel voor de belasting van kolen en een efficiënte infrastructuur voor het toezicht tot stand te brengen.

Beoordeling

De Commissie is van mening dat het verzoek in verhouding staat tot het nagestreefde doel indien het beperkt blijft tot 2008. Gelet op de specifieke problemen waarvoor een oplossing moet worden gevonden, met name de bestuurlijke kosten, is een geleidelijke aanpassing niet nodig.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Hongarije toe te staan tot 1 januari 2009 een belastingvrijstelling toe te passen op kolen en cokes.

3.7. Malta

In een schrijven van 10 december 2003 hebben de Maltese autoriteiten erop gewezen dat de economische activiteiten van Malta beperkt zijn. Indien de richtlijn streng wordt toegepast, komt een aantal economische activiteiten in gevaar. Voor de geleidelijke aanpassing aan de nieuwe productiekosten zou de economie baat hebben bij een geleidelijke invoering van de energiebelasting. Malta acht het onwaarschijnlijk is dat specifieke afwijkingen enige impact zouden hebben op de handel in de Gemeenschap.

Malta vraagt om een overgangsperiode voor i) elektriciteit, en ii) alle andere energieproducten. Malta vraagt voorts om een onbeperkte afwijking voor de particuliere pleziervaart en voor de particuliere plezierluchtvaart.

3.7.1. Belasting op elektriciteit

De Maltese autoriteiten voeren aan dat Malta elektriciteit invoert noch uitvoert. Zij vragen om een afwijking om de belasting op elektriciteit in verschillende fasen in te voeren en op 1 januari 2010 tot het vastgestelde minimumbelastingniveau te komen.

Beoordeling

De Commissie is van mening dat het verzoek in verhouding staat tot het nagestreefde doel. De regeling zou evenwel een stappenplan voor de invoering van de belasting moeten omvatten, zodat de in de richtlijn vastgestelde minimumbelastingniveaus vlot worden bereikt.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Malta een overgangsperiode tot 1 januari 2010 toe te staan om het nationale belastingniveau voor elektriciteit aan te passen. Vanaf 1 januari 2007 mag het effectieve belastingniveau voor elektriciteit evenwel niet lager zijn dan 50% van de desbetreffende communautaire minimumbelastingniveaus.

3.7.2. Andere energieproducten

De Maltese autoriteiten verzoeken om een afwijking om de nieuwe minimumbelastingniveaus voor alle andere energieproducten (d.w.z. met uitzondering van elektriciteit) in verschillende fasen tegen 1 januari 2010 in te voeren.

Beoordeling

Gelet op de eigen kenmerken van de Maltese economie, is de Commissie van mening dat Malta op enige flexibiliteit moet kunnen rekenen bij de invoering van de nieuwe minimumbelastingniveaus voor motor- en verwarmingsbrandstoffen. Zoals voorgesteld door de Maltese autoriteiten moeten de overgangsperioden verschillende fasen omvatten zodat de in de richtlijn vastgestelde minimumbelastingniveaus vlot worden bereikt.

In verband met vloeibaar petroleumgas (LPG) dat in flessen aan huishoudens wordt geleverd, wijst de Commissie erop dat het minimumbelastingniveau voor LPG dat wordt gebruikt voor verwarmingsdoeleinden nul is.

Voor vaste brandstoffen is de Commissie van mening dat de overgangsregeling ten laatste in 2008 zou moeten aflopen.

De regeling moet de geleidelijke invoering van de belasting omvatten, zodat de in de richtlijn vastgestelde minimumbelastingniveaus vlot worden bereikt.

Voor zware stookolie evenwel geldt in Malta momenteel een tarief van 14 EUR/1000 kg, terwijl de richtlijn een minimumbelastingniveau van 15 EUR/1000 kg vaststelt. Een overgangsperiode tot 2010 lijkt dan ook niet passend.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Malta een overgangsperiode tot 1 januari 2010 toe te staan om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie en kerosine aan te passen aan het minimumbelastingniveau van 330 EUR/1000 liter.

Tevens is het wenselijk Malta een overgangsperiode tot 1 januari 2010 toe te staan om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte loodvrije en gelode benzine aan te passen aan de desbetreffende minimumbelastingniveaus.

Voorts is het wenselijk Malta een overgangsperiode tot 1 januari 2010 toe te staan om het nationale belastingniveau voor aardgas gebruikt als verwarmingsbrandstof aan te passen aan de desbetreffende minimumbelastingniveaus. Vanaf 1 januari 2007 mag het effectieve belastingniveau voor aardgas gebruikt als verwarmingsbrandstof evenwel niet lager zijn dan 50% van het desbetreffende communautaire minimumbelastingniveau.

Ten slotte is het wenselijk Malta een overgangsperiode tot 1 januari 2009 toe te staan om het nationale belastingniveau voor vaste brandstoffen gebruikt als verwarmingsbrandstof aan te passen aan de desbetreffende minimumbelastingniveaus. Vanaf 1 januari 2007 mag het effectieve belastingniveau voor vaste brandstoffen gebruikt als verwarmingsbrandstof evenwel niet lager zijn dan 50% van de desbetreffende communautaire minimumbelastingniveaus.

3.7.3. Particuliere pleziervaart en particuliere plezierluchtvaart

De Maltese autoriteiten voeren aan dat veel zee- en luchtvaartuigen in Malta halt houden om hun winkelvoorraden aan te vullen en aan andere behoeften te voldoen. Met name in de sector van de pleziervaart vormt de levering van taksvrije brandstof onderdeel van een all-inpakket, waar ook scheepswinkels en onderhoudswerkzaamheden deel van uitmaken. Voor Malta vormt dit een belangrijke trekpleister voor toeristen. Indien aan de afwijking voor benzine een einde moet worden gesteld, zou dit leiden tot banenverlies in de bunkerindustrie.

Beoordeling

Het verzoek om een onbeperkte afwijking dient in beginsel te worden afgewezen.

Overeenkomstig artikel 14, lid 1, onder b) en c), van de richtlijn verlenen de lidstaten vrijstelling van belasting voor energieproducten die worden geleverd voor gebruik als brandstof voor andere luchtvaart dan particuliere plezierluchtvaart, voor energieproducten die worden geleverd voor gebruik als brandstof voor de andere vaart op communautaire wateren (met inbegrip van visserij) dan particuliere pleziervaart, en voor aan boord opgewekte elektriciteit.

Voorts merkt de Commissie op dat in bijlage II bij de richtlijn verschillende van de huidige lidstaten soortgelijke belastingverlagingen/vrijstellingen zijn toegestaan.

De Commissie zou dan ook een in tijd beperkte afwijking tot 31 december 2006 kunnen aanvaarden ten voordele van de particuliere pleziervaart en de particuliere plezierluchtvaart.

3.8. Polen

In een schrijven van 14 november 2003 heeft Polen overeenkomstig artikel 57 van het Toetredingsverdrag om een overgangperiode gevraagd voor: i) als motorbrandstof gebruikte brandstoffen, ii) zware stookolie, iii) gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof, iv) aardgas, v) kolen, en vi) elektriciteit.

Voorts verzoekt Polen om specifieke afwijkingen uit hoofde van artikel 18, lid 1, van de richtlijn.

3.8.1. Motorbrandstoffen

De Poolse autoriteiten merken op dat het parlementaire debat in de Sejm over de nieuwe accijnswet nog niet afgelopen is. De Poolse wetgeving is dan ook nog niet volledig aangepast aan de communautaire regels op dat gebied. Daarbij komt nog dat de accijnzen op brandstoffen vaak beduidend lager zijn dan de minimumbelastingniveaus die in de richtlijn energiebelasting zijn vastgesteld, en dat de accijns op diesel lager is dan het minimumbelastingniveau dat is vastgesteld in Richtlijn 92/82/EEG. De opgelegde belastingverhogingen kunnen nadelige socio-economische gevolgen hebben.

Polen vraagt tevens dat het de wisselkoers zloty/euro per 1 oktober 2002 mag toepassen in plaats van die per 1 oktober 2003.

Polen is bereid de nationale tarieven op geleidelijke wijze aan te passen aan de communautaire minimumbelastingtarieven overeenkomstig het volgende tijdschema:

- voor LPG: tot 1 januari 2009;
- voor gelode benzine: tot 1 januari 2005;
- voor loodvrije benzine: tot 1 januari 2009;
- voor gasolie: tot 1 januari 2012 om tot het nieuwe minimumbelastingniveau van 302 EUR te komen en tot 1 januari 2015 om tot het minimumbelastingniveau van 330 EUR te komen.

Beoordeling

Overeenkomstig artikel 13, lid 1, van de richtlijn is de wisselkoers PLN/EUR die op de datum van toetreding moet worden toegepast, de wisselkoers van 1 oktober 2003. Artikel 13, lid 2, van de richtlijn is niet van toepassing, aangezien de desbetreffende wisselkoers met meer dan 5% wijzigde tussen 1 oktober 2002 en 1 oktober 2003.

Uit hoofde van artikel 15, lid 1, onder i), van de richtlijn kunnen de lidstaten onder fiscaal toezicht gehele of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen toepassen op als motorbrandstof gebruikte aardgas en LPG. Hiervoor is dan ook geen specifieke regeling noodzakelijk.

Wat gelode benzine betreft, vergt de aanpassing aan het minimumbelastingniveau van 421 EUR (per 1000 liter) een belastingverhoging van 15%. Overeenkomstig artikel 18, lid 2, van de richtlijn krijgen lidstaten die moeilijkheden ondervinden met de toepassing van de nieuwe minimumbelastingniveaus een overgangperiode tot 1 januari 2007, meer bepaald om te vermijden dat de prijsstabiliteit in gevaar wordt gebracht, op voorwaarde dat de mededinging hierdoor niet significant wordt verstoord. De Commissie erkent dat de twee voorwaarden die in dit artikel zijn gesteld, zijn vervuld. In dat geval dient er dan ook geen specifieke overgangsregeling te worden toegestaan.

Voor loodvrije benzine vergt de aanpassing aan het minimumbelastingniveau van 359 EUR (per 1000 liter) een belastingverhoging van 9,5%. Het is dan ook wenselijk Polen een overgangperiode tot 1 januari 2009 toe te staan om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte loodvrije benzine aan te passen aan het nieuwe minimumbelastingniveau van 359 EUR per 1000 liter.

Voor gasolie met laag zwavelgehalte vergt de aanpassing aan het minimumbelastingniveau van 330 EUR (per 1000 liter) een belastingverhoging van 50%. De langste overgangperiode die in dit voorstel voor dat product wordt voorgesteld is tot 1 januari 2011 om tot het nieuwe minimumbelastingniveau van 302 EUR te komen en tot 1 januari 2013 om tot het minimumbelastingniveau van 330 EUR te komen. Opdat de toetredingslanden een soortgelijke behandeling zouden genieten, erkent de Commissie dat Polen, gelet op de huidige lage accijnstarieven op gasolie, eenzelfde overgangsregeling kan worden toegestaan. Er zou dan wel een tussentijdse verhoging van de nationale belastingtarieven moeten worden gepland. De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Polen een overgangperiode tot 1 januari 2011 toe te staan om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie aan te passen aan het nieuwe minimumbelastingniveau van 302 EUR per 1000 l en tot 1 januari 2013 om tot 330 EUR te komen. Vanaf 1 januari 2008 mag het effectieve belastingniveau voor gasolie evenwel niet lager zijn dan 274 EUR per 1000 liter.

3.8.2. Zware stookolie

Zware stookolie wordt in Polen op grote schaal gebruikt in warmtekoppelingscentrales, in lokale warmtecentrales en in industriële warmtecentrales, om warmte te produceren die wordt gebruikt als bron voor centrale verwarming en warm water in de stedelijke economie. Zware stookolie wordt tevens gebruikt in andere industrieën, in technologische processen die warmte-energie vergen, zoals cementfabrieken, of voor de productie van andere bouwmaterialen. Voorts zou het meer tijd vergen om uitvoering te geven aan de verschillende mogelijkheden waarin de richtlijn voorziet om de belastingtarieven te differentiëren naargelang het gebruik (bv. artikel 15 en artikel 17).

Polen verzoekt om een overgangsperiode tot 1 januari 2008 om de belasting op zware stookolie geleidelijk aan te passen aan het minimumbelastingniveau van 15 EUR per 1000 kg.

Beoordeling

De Commissie is van mening dat het verzoek in verhouding staat tot het nagestreefde doel. Het is wenselijk Polen een overgangsperiode tot 1 januari 2008 toe te staan om het nationale belastingniveau voor zware stookolie aan te passen aan het nieuwe minimumbelastingniveau van 15 EUR per 1000 kg.

3.8.3. Gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof

Volgens de Poolse autoriteiten vergt het bijzondere belang voor de economie van gasolie die als verwarmingsbrandstof wordt gebruikt, een overgangsperiode vanwege (a) de mogelijkheid het huidige accijnstarief voor gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof te verlagen, en (b) het feit dat in Polen de accijns op gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof momenteel niet gedifferentieerd is naargelang het gebruik.

Polen verwijst tevens naar de mogelijkheid lagere tarieven toe te passen op gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof voor specifieke doeleinden, bv. verwarming van scholen, kleuterscholen en andere openbare voorzieningen.

Polen verzoekt om een overgangsperiode tot 1 januari 2008 om de belasting op gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof geleidelijk aan te passen aan het minimumbelastingniveau van 21 EUR per 1000 liter.

Beoordeling

Het tarief dat momenteel in Polen van toepassing is voor gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof is 42,7 EUR per 1000 liter, wat veel hoger is dan het in de richtlijn gestelde minimumbelastingniveau (21 EUR/1000 liter).

De Commissie is van mening dat Polen in de eerste plaats verwijst naar een kwestie in verband met het merken van gasolie. De Commissie wijst erop dat Polen gasolie dient te merken wanneer dit product tot verbruik wordt aangegeven en belast wordt tegen een ander tarief dan het gebruikelijke tarief¹⁵. Hiervoor is dan ook geen specifieke regeling noodzakelijk.

In de tweede plaats heeft de Commissie begrip voor het verzoek van Polen om een verlaagd accijnstarief te mogen toepassen voor gasolie die wordt gebruikt door scholen, kleuterscholen en andere openbare voorzieningen. In de richtlijn is in een soortgelijke mogelijkheid voorzien, met name in artikel 18, lid 10.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Polen toe te staan tot 1 januari 2008 gehele of gedeeltelijke vrijstellingen toe te passen op gasolie gebruikt als verwarmingsbrandstof door scholen, kleuterscholen en andere openbare voorzieningen voor de activiteiten die zij uitoefenen of transacties die zij uitvoeren in die hoedanigheid.

¹⁵ Zie Richtlijn 95/60/EG van de Raad van 27 november 1995 betreffende het merken van gasolie en kerosine voor fiscale doeleinden (PB L 291 van 6.12.1995, blz. 46).

3.8.4. Aardgas

Momenteel wordt in Polen geen accijns geheven op aardgas. Volgens de Poolse autoriteiten bedroeg het aandeel van aardgas in het finale energieverbruik in 2000 iets meer dan 11%. Polen zou dan ook in aanmerking komen voor de belastingvrijstelling waarin artikel 15, lid 1, onder g), van de richtlijn voorziet.

De invoering van een accijns op aardgas zou evenwel een rechtstreekse last vormen voor de kopers van dit energieproduct, wat ertoe zou kunnen leiden dat zij afzien van het gebruik van deze milieuvriendelijke energiedrager. De inflatie zou met 2% stijgen. Gelet op het feit dat de inkomens van de Poolse burgers lager zijn dan het gemiddelde in de Europese Unie, zou de invoering van een accijns op aardgas inzonderheid de ontwikkeling van de gasindustrie afremmen. Een ander gevolg is de afname van het concurrentievermogen van producten die door de Poolse economie worden voortgebracht. Ten slotte zou de Poolse accijnsadministratie voor grote moeilijkheden komen te staan.

Polen verzoekt dan ook om een permanente afwijking of een overgangperiode om het nationale belastingniveau voor aardgas aan te passen aan de minimumbelastingniveaus, tot 31 december 2018 of totdat het aandeel van aardgas in het nationale finale energieverbruik 25% bedraagt.

Beoordeling

Het verzoek om een onbeperkte afwijking dient in beginsel te worden afgewezen.

De ramingen waarop de Poolse autoriteiten zich baseren, lijken geen rekening te houden met de mogelijkheden tot belastingvrijstelling waarin de richtlijn voorziet. Zo kan bv. aardgas gebruikt door huishoudens worden vrijgesteld.

Volgens de Commissie bestaat er geen specifieke reden waarom de Poolse situatie zou verschillen van de situatie in andere lidstaten wat de belasting op aardgas betreft. De Commissie is van mening dat de mogelijkheid op lange termijn op aardgas een belastingvrijstelling toe te passen, die door artikel 15, lid 1, onder g), van de richtlijn wordt geboden, de juiste balans vormt tussen de doelstellingen van de interne markt, economische en milieudoelstellingen en de doelstellingen van het energiebeleid. De Commissie stelt hiervoor geen specifieke overgangsregeling voor.

3.8.5. Kolen

Momenteel is kolen geen grondstof waarop in Polen accijns wordt geheven. De Poolse autoriteiten voeren aan dat de invoering van een accijns op dit product een enorme impact zou hebben op de energiesector en de industrie. De lengte van de overgangperiodes voor brandstoffen waarom Polen verzoekt, zouden moeten worden bepaald naargelang de koopkracht van de Poolse bevolking. De Poolse sector van harde kolen heeft een herstructureringsproces doorgemaakt. Eén van de doelstellingen van de herstructurering is de aanpassing van de bestaande productiecapaciteit zodat de verkoop van kolen rendabel kan worden. Een stijging van de kolenprijzen als gevolg van de invoering van een belasting zou zonder twijfel invloed hebben op de verkoop van kolen, en de financiële situatie van de sector verslechteren en het herstructureringsproces bemoeilijken. De hervorming van de kolensector is een lang en duur proces en banenverlies in de kolenmijnen zou de werkloosheid in de Silesische regio doen stijgen en tot sociale onrust leiden. Voorts zouden aanvullende fiscale lasten worden beschouwd als een obstakel voor de herstructurering van de mijnindustrie.

Stadsverwarming vertegenwoordigt 3% van het Poolse kolenverbruik. Ten slotte zou de Poolse accijnsadministratie voor grote moeilijkheden komen te staan.

Polen verzoekt dan ook om een permanente afwijking of een overgangsperiode tot 1 januari 2018 om het nationale belastingniveau voor kolen aan te passen aan de minimumbelastingniveaus.

Beoordeling

Het verzoek om een onbeperkte afwijking dient in beginsel te worden afgewezen.

De ramingen waarop de Poolse autoriteiten zich baseren, lijken geen rekening te houden met de mogelijkheden tot belastingvrijstelling waarin de richtlijn voorziet. Zo kunnen bv. kolen gebruikt door huishoudens worden vrijgesteld. Kolen die worden gebruikt om elektriciteit op te wekken, zouden in beginsel moeten worden vrijgesteld. De Commissie is van mening van het grootste deel van het Poolse kolenverbruik overeenkomstig de richtlijn al de mogelijkheid tot belastingvrijstelling geniet. Deze visie wordt bevestigd door de gegevens die zijn gevoegd bij de brief aan de Poolse autoriteiten van 14 november 2003. Stadsverwarming verdient bijzondere aandacht.

De Commissie komt tot de conclusie dat het wenselijk is Polen een overgangsperiode tot 1 januari 2010 toe te staan om het nationale belastingniveau voor kolen gebruikt voor stadsverwarming aan te passen aan het desbetreffende minimumbelastingniveau. Vanaf 1 januari 2007 mag het effectieve belastingniveau evenwel niet lager zijn dan 50% van het desbetreffende communautaire minimumbelastingniveau.

Voorts is het wenselijk Polen een overgangsperiode tot 1 januari 2009 toe te staan om het nationale belastingniveau voor kolen gebruikt voor andere doeleinden dan stadsverwarming aan te passen aan de desbetreffende minimumbelastingniveaus. Vanaf 1 januari 2007 mogen de effectieve belastingtarieven voor dat product evenwel niet lager zijn dan 50% van de desbetreffende communautaire belastingtarieven.

3.8.6. Elektriciteit

De accijnzen op elektriciteit zijn veel hoger dan de in de richtlijn vastgestelde minimumtarieven. Polen vraagt tot 1 januari 2008 om de communautaire regeling voor de belasting van elektriciteit in te voeren.

Beoordeling

Het verzoek heeft betrekking op de tijdsspanne die nodig is om de in de richtlijn energiebelasting vastgestelde maatregelen in verband met elektriciteit in de Poolse wetgeving om te zetten.

De belasting van elektriciteit overeenkomstig de bepalingen van de richtlijn is vrij eenvoudig. Zo bestaat er bv. geen schorsingsregeling omdat elektriciteit wordt belast en tegelijkertijd belastbaar wordt.

De Commissie is evenwel van mening dat het wenselijk is Polen een overgangsperiode tot 1 januari 2006 toe te staan om zijn huidige regeling voor de belasting van elektriciteit aan de communautaire regeling aan te passen.

3.8.7. *Afwijkingen uit hoofde van artikel 18, lid 1, van de richtlijn*

De Poolse autoriteiten zijn van mening dat de volgende vrijstellingen, die momenteel van kracht zijn, in overeenstemming zijn met de communautaire wetgeving:

kerosine, brandstoffen voor straalmotoren en motoroliën voor vliegtuigen, verkocht door de producent van deze brandstoffen aan:

- de minister van Landsverdediging of de minister bevoegd voor binnenlandse zaken, voor luchtvaartdoeleinden;
- het Agentschap voor het beheer van de materiële reserves, om de nationale reserves aan te vullen;
- organisaties voor medische luchtvaart, voor hun specifieke activiteiten;
- gasolie voor scheepsmotoren en motoren voor maritieme technologie en motoroliën voor scheepsmotoren en motoren voor maritieme technologie, verkocht door de producent van deze brandstoffen aan het Agentschap voor het beheer van de materiële reserves om de nationale reserves aan te vullen, en aan de minister van Landsverdediging met het oog op gebruik door de zeemacht, en aan de minister bevoegd voor binnenlandse zaken met het oog op gebruik voor maritieme techniek;
- kerosine, brandstoffen voor straalmotoren, gasolie voor scheepsmotoren en motoren voor maritieme technologie en oliën voor vliegtuigen, scheepsmotoren en motoren voor maritieme technologie, verkocht door het Agentschap voor het beheer van de materiële reserves aan de minister van Landsverdediging of aan de minister bevoegd voor binnenlandse zaken.

Gelode benzine en loodvrije benzine met een ethanolgehalte tussen 4,5% en 5%, voor een bedrag dat gelijk is aan het bedrag dat verschuldigd zou zijn voor 1000 liter van deze brandstoffen;

Gelode benzine met een ethyl-tertiair-butylether of ETBE-gehalte tot 8% en loodvrije benzine met een ETBE-gehalte tot 5% verkregen uit ethanol, voor een bedrag dat gelijk is aan het bedrag dat verschuldigd zou zijn voor 1000 liter van deze brandstoffen.

Polen verzoekt om toepassing van artikel 18, lid 1, van de richtlijn, om deze vrijstellingen te handhaven.

Beoordeling

Wat de afwijkingen onder 1), 2) en 3) betreft, is de Commissie van mening dat hun toepassingsgebied ruim binnen het toepassingsgebied van artikel 14, lid 1, onder b), artikel 14, lid 1, onder c), en artikel 15, lid 1, onder j), van de richtlijn valt. Voor het deel dat niet onder toepassing van deze artikelen valt, zou de Commissie een in tijd beperkte afwijking kunnen aanvaarden.

Wat de afwijkingen onder 4) en 5) betreft, merkt de Commissie op dat Polen een overgangsmaatregel geniet uit hoofde van het Toetredingsverdrag. Voorts bepaalt artikel 16 van de richtlijn onder welke voorwaarden onder fiscaal toezicht belastingvrijstellingen kunnen worden toegestaan voor biobrandstoffen. Uiteraard dienen dergelijke vrijstellingen

rekening te houden met andere bepalingen van het Verdrag, zoals artikel 90. De Commissie stelt hiervoor geen specifieke overgangsregeling voor.

3.9. Slovenië

Bij brief van 10 november 2003 heeft Slovenië gevraagd om twee overgangsperiodes, voor: i) elektriciteit, en ii) aardgas. Slovenië is van mening dat deze overgangsperiodes de werking van de interne markt niet zullen belemmeren.

3.9.1. Elektriciteit

Volgens de Sloveense overheid zouden door de volledige toepassing van de minimumbelastingniveaus de prijzen en de inflatie extra onder druk komen te staan. Hierdoor zouden de macro-economische doelstellingen van de Sloveense regering, die streeft naar inflatiebeperking in overeenstemming met het criterium van Maastricht en toetreding tot het WKM II, in gevaar komen. Slovenië is ook bereid zuinig gebruik van elektriciteit te stimuleren door de prijs te beïnvloeden. Slovenië is van mening dat door het invoeren van accijnzen en het geleidelijk verhogen van de belasting op elektriciteit gedurende een korte periode een goede balans tussen milieu- en economisch beleid bereikt kan worden. Slovenië verzoekt om een overgangsperiode tot 1 januari 2007 voor de invoering van het minimumbelastingniveau voor elektriciteit.

Beoordeling

Overeenkomstig artikel 18, lid 2, van de richtlijn energiebelasting krijgen lidstaten die moeilijkheden ondervinden bij de toepassing van de nieuwe minimumbelastingniveaus een overgangsperiode tot 1 januari 2007, meer bepaald om te vermijden dat de prijsstabiliteit in gevaar wordt gebracht, op voorwaarde dat de mededinging hierdoor niet significant wordt verstoord.

De Commissie erkent dat in Slovenië in het geval van de belasting op elektriciteit is voldaan aan de twee voorwaarden die in dit artikel zijn gesteld. In dit geval is dan ook geen specifieke overgangsregeling noodzakelijk.

3.9.2. Aardgas

In Slovenië moeten op aardgas accijns en een CO₂-heffing betaald worden. De totale belasting op aardgas (exclusief BTW) zou tussen SIT 44,12 en 211,8 per GJ (ongeveer € 0,19 tot 0,93 per GJ¹⁶) bedragen.

Aardgas is de belangrijkste fossiele brandstof in verband met de doelstellingen van het nationale energieprogramma en het werkprogramma voor vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Het fiscale beleid speelt een belangrijke rol in de doelstellingen van deze programma's.

Slovenië streeft ernaar het gebruik van aardgas te doen toenemen, zowel om aan de toenemende behoefte aan elektriciteit te voldoen als om fossiele brandstoffen (kolen, stookolie) te vervangen. De onmiddellijke invoering van minimumaccijnzen tegen het voorgeschreven tarief zou tot vertraging leiden bij de verwezenlijking van de doelstelling en brengt de verplichtingen van Slovenië in verband met het Kyotoprotocol in gevaar.

¹⁶ Bij de berekening wordt uitgegaan van de wisselkoers van de euro op 1 oktober 2002.

De Sloveense overheid verwijst naar artikel 15, lid 1, onder g), van de richtlijn energiebelasting en wijst erop dat het aandeel van aardgas in het finale energieverbruik in 2000 15,1% bedroeg.

Slovenië verzoekt om een overgangsperiode van tien jaar, namelijk tot 1 mei 2014, om tot het minimumbelastingniveau voor aardgas te komen.

Beoordeling

De Commissie is van mening dat het verzoek redelijk is. De in artikel 15, lid 1, onder g), geboden mogelijkheid, die overeenkomt met het verzoek, moet aan Slovenië toegekend worden met name omdat het aandeel van aardgas in het finale energieverbruik zeer dicht bij de in de richtlijn genoemde drempel (15%) ligt.

De Commissie concludeert dat Slovenië onder fiscaal toezicht volledige of gedeeltelijke vrijstellingen of verlagingen van de belasting op aardgas zou moeten mogen toepassen. De volledige of gedeeltelijke vrijstellingen of verlagingen gelden tot mei 2014 of totdat het nationale aandeel van aardgas 25 % van het finale energieverbruik bedraagt, indien dat zich eerder voordoet. Zodra het nationale aandeel van aardgas evenwel 20% van het finale energieverbruik bedraagt, zou Slovenië een strikt positief belastingniveau moeten hanteren, dat jaarlijks wordt verhoogd zodat het aan het einde van bovengenoemde periode ten minste het minimumbelastingniveau bereikt is.

3.10. Slowakije

Bij brief van 21 november 2003 liet de Slowaakse overheid weten dat onder de huidige nationale wetgeving geen accijns wordt geheven op aardgas, kolen, cokes of elektriciteit.

Onmiddellijke toepassing van de in de richtlijn voor de producten vastgestelde minimumniveaus zou leiden tot te zware lasten voor huishoudens. Aardgas wordt met name gebruikt voor de centrale en individuele productie van warmte ten behoeve van huishoudens. Recentelijk zijn de energieprijzen fors gestegen. Met name de verkoop van aardgas aan huishoudens is 40% duurder geworden, waarbij de toekomstige invoering van accijnzen nog buiten beschouwing wordt gelaten.

Het gebruik van aardgas als brandstof staat nog in de kinderschoenen. De invoering van accijnzen zou het huidige concurrentievoordeel van aardgas als milieuvriendelijkere brandstof in vergelijking met gasolie aanzienlijk verkleinen.

Daarnaast zou dit leiden tot een verslechtering van de concurrentiepositie van Slowaakse producten op de interne markt, aangezien de prijs van elektriciteit en aardgas tegenwoordig even hoog of hoger is dan de grondstoffenprijzen in de EU-lidstaten.

Daarnaast zou Slowakije een overgangsperiode nodig hebben voor de overname van de richtlijn.

Daarom verzoekt Slowakije om overgangsperiodes voor i) elektriciteit, aardgas en vaste brandstoffen, ii) LPG, en iii) afgewerkte olie en als brandstof gebruikte milieuvriendelijke afgewerkte olie.

3.10.1. Elektriciteit, aardgas en vaste brandstoffen

Slowakije vraagt om een overgangperiode tot 31 december 2009 voor de vrijstelling van accijns op elektriciteit, aardgas en vaste brandstoffen.

Beoordeling

De belangrijkste door Slowakije aangevoerde reden voor de overgangsregelingen voor elektriciteit, aardgas en vaste brandstoffen zijn de maatschappelijke gevolgen van de prijsstijgingen als gevolg van de heffingen. De Commissie herinnert eraan dat lidstaten op grond van artikel 15, lid 1, onder h), van de richtlijn onder fiscaal toezicht volledige of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen kunnen toepassen op elektriciteit, aardgas, kolen en vaste brandstoffen die worden gebruikt door huishoudens.

De Commissie merkt daarnaast op dat het aandeel van aardgas in het finale energieverbruik in Slowakije in 2000 ruim boven de 15% lag.

Wat vaste brandstoffen betreft, is de Commissie van mening dat de overgangsregeling uiterlijk in 2008 zou moeten aflopen.

Ten slotte kan het verzoek alleen als redelijk beschouwd worden als het een geleidelijke invoering omvat waarmee de in de richtlijn vastgestelde minimumniveaus geleidelijk aan bereikt worden.

De Commissie concludeert daarom dat Slowakije zou moeten worden toegestaan om tot 1 januari 2010 een overgangperiode toe te passen om het nationale belastingniveau voor elektriciteit en aardgas dat wordt gebruikt als verwarmingsbrandstof aan te passen aan de relevante minimumbelastingniveaus. Vanaf 1 januari 2007 moet het effectieve belastingniveau voor elektriciteit en aardgas dat wordt gebruikt als verwarmingsbrandstof echter minimaal 50% van het desbetreffende minimumbelastingniveau in de Gemeenschap bedragen.

Ten slotte zou Slowakije moeten worden toegestaan om tot 1 januari 2009 een overgangperiode toe te passen om het nationale belastingniveau voor vaste brandstoffen aan te passen aan de relevante minimumbelastingniveaus. Vanaf 1 januari 2007 moet het effectieve belastingminimumniveau voor vaste brandstoffen echter minimaal 50% van de desbetreffende minimumbelastingniveaus in de Gemeenschap bedragen.

3.10.2. LPG

Slowakije verzoekt om een verlenging van de huidige belastingvrijstelling voor vloeibaar petroleumgas (LPG) dat als brandstof wordt gebruikt.

Beoordeling

Op grond van artikel 15, lid 1, onder i), van de richtlijn kunnen de lidstaten onder fiscaal toezicht volledige of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen toepassen op als motorbrandstof gebruikte aardgas en LPG. Verder bedraagt het minimumbelastingniveau voor LPG als verwarmingsbrandstof nul.

Hiervoor is dan ook geen specifieke regeling vereist.

3.10.3. Afgewerkte olie en als brandstof gebruikte milieuvriendelijke afgewerkte olie

Slowakije verzoekt om een afwijking met betrekking tot afgewerkte olie en als brandstof gebruikte afgewerkte olie die geen schade aan het milieu toebrengt.

Beoordeling

De Commissie heeft informatie ontvangen dat de zogenaamde “milieuvriendelijke afgewerkte olie” ook afgewerkte minerale olie omvat. Op grond van de gewijzigde Richtlijn nr. 75/439/EEG¹⁷ inzake de verwijdering van afgewerkte olie zijn de lidstaten verplicht de nodige maatregelen te treffen om het verwijderen van afgewerkte olie zoveel mogelijk te doen geschieden door middel van regeneratie. Het Hof van Justitie heeft dit bevestigd¹⁸. Het toestaan van vrijstellingen en verlagingen met betrekking tot het gebruik van afgewerkte olie als brandstof is derhalve in strijd met de doelstellingen van de genoemde richtlijn, omdat het leidt tot de verbranding van dergelijke oliën en daarmee de ontwikkeling van een markt voor de regeneratie ervan belemmert.

Het feit dat de Raad verschillende lidstaten heeft toegestaan tot 2006 belastingverlagingen/-vrijstellingen met betrekking tot afgewerkte olie toe te passen doet geen afbreuk aan het standpunt van de Commissie in dezen.

De Commissie stelt hiervoor geen specifieke regeling voor.

4. CONCLUSIE

In de voorgestelde belastingrichtlijnen worden verschillende beargumenteerde en redelijke overgangsregelingen ten gunste van de toetredende lidstaten voorgesteld. Het voorstel zou zo snel mogelijk behandeld moeten worden door het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité, om te voorkomen dat er op het moment van toetreding een juridisch vacuüm ontstaat.

Ten slotte wijst de Commissie op de verplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 88 (voorheen 93) van het EG-Verdrag¹⁹, en met name de regels voor bestaande en nieuwe steunmaatregelen. De Commissie raadt de toetredende lidstaten aan de Commissie in kennis te stellen van eventuele staatssteunelementen van deze belastingmaatregelen in het kader van de tijdelijke procedure voor bestaande steunmaatregelen zoals vastgelegd in bijlage IV, punt 3, van het Toetredingsverdrag.

¹⁷ Richtlijn nr. 75/439/EEG van de Raad, 16.6.1975 (PB L 194, 25.7.1975, blz. 23), gewijzigd bij Richtlijn nr. 87/101/EEG van de Raad, 22.12.1986 (PB L 42, 12.2.1987, blz. 43).

¹⁸ Zaak C-102/97, de Commissie tegen Duitsland [1999] Jurispr.-I-5051.

¹⁹ PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN DE RAAD

tot wijziging van Richtlijn 2003/96/EG teneinde bepaalde lidstaten toe te staan om vrijstellingen of verlagingen van de belastingniveaus toe te passen voor energieproducten en elektriciteit

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 93,

Gezien het voorstel van de Commissie²⁰,

Gezien het advies van het Europees Parlement²¹,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité²²,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit²³ vervangt met ingang van 1 januari 2004 Richtlijn nr. 92/81/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 betreffende de harmonisatie van de structuur van de accijns op minerale oliën²⁴ en Richtlijn nr. 92/82/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 betreffende de onderlinge aanpassing van de accijnstarieven voor minerale oliën²⁵. Hierin worden de fiscale structuren en belastingniveaus voor energieproducten en elektriciteit vastgesteld.
- (2) De in Richtlijn 2003/96/EG vastgestelde minimumbelastingniveaus leiden waarschijnlijk tot ernstige economische en maatschappelijke problemen in bepaalde lidstaten, namelijk Tsjechië, Estland, Cyprus, Letland, Litouwen, Hongarije, Malta, Polen, Slovenië en Slowakije, gezien de relatief lage accijnzen die eerder werden geheven, de economische overgang van deze lidstaten, hun relatief lage inkomensniveau en hun beperkte capaciteit om die extra belastingdruk te compenseren door andere belastingen te verlagen. De toepassing van de in Richtlijn 2003/96/EG vastgestelde minimumbelastingniveaus zal een prijsstijging veroorzaken die waarschijnlijk negatieve gevolgen zal hebben voor de burgers en de nationale

²⁰ PB C [...] van [...], blz. [...].

²¹ PB C [...] van [...], blz. [...].

²² PB C [...] van [...], blz. [...].

²³ PB L 283 van 31.10.2003, blz. 51.

²⁴ PB L 316 van 31.10.1992, blz. 12. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 94/74/EG (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 46).

²⁵ PB L 316 van 31.10.1992, blz. 19. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 94/74/EG.

economieën en zal bijvoorbeeld een te zware last voor het midden- en kleinbedrijf met zich meebrengen.

- (3) Het moet deze lidstaten daarom toegestaan zijn binnen hun grondgebied tijdelijk bepaalde aanvullende vrijstellingen of verlagingen toe te passen, mits dit de goede werking van de interne markt niet schaadt en niet tot concurrentievervalsing leidt. Daarnaast moeten dergelijke maatregelen leiden tot een geleidelijke afstemming op de geldende communautaire minimumtarieven, overeenkomstig de beginselen op grond waarvan overgangsperiodes aanvankelijk werden toegekend in het kader van Richtlijn 2003/96/EG.
- (4) In het Verdrag betreffende de toetreding tot de Europese Unie van 2003²⁶ is bepaald dat aan Polen en Cyprus overgangsregelingen worden toegekend met betrekking tot de tenuitvoerlegging van Richtlijn nr. 92/81/EEG en Richtlijn nr. 92/82/EEG. Het Verdrag omvat ook bepaalde specifieke maatregelen met betrekking tot energie in Litouwen en Estland. Met deze maatregelen moet rekening gehouden worden in verband met het toestaan van gerichte belastingvrijstellingen.
- (5) Deze richtlijn doet geen afbreuk aan het resultaat van enigerlei toekomstige procedure inzake de vervalsing van de werking van de interne markt die met name op grond van artikel 87 en 88 van het Verdrag ingeleid kan worden, en evenmin aan de verplichting van lidstaten om de Commissie op grond van artikel 88 van het Verdrag in kennis te stellen van eventuele gevallen van staatssteun.
- (6) Artikel 18, lid 2, moet duidelijker geformuleerd worden wat betreft de overgangsperiodes.
- (7) Richtlijn 2003/96/EG moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd.

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Richtlijn 2003/96/EG wordt als volgt gewijzigd:

- 1) Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:
 - (a) Lid 1, eerste alinea, wordt vervangen door de volgende tekst: “In afwijking van de bepalingen van deze richtlijn mogen de in bijlage II vermelde lidstaten de in die bijlage vastgestelde belastingvervalsingen of -vrijstellingen blijven toepassen.”
 - (b) In lid 2 wordt “in lid 3 tot en met 12” vervangen door “in lid 3 tot en met 13”.

²⁶ PB L 236, 23.9.2003, blz. 17.

2) Het volgende artikel 18bis wordt ingelast:

“Artikel 18bis

1. In afwijking van de bepalingen van deze richtlijn mogen de in bijlage III vermelde lidstaten de in die bijlage vastgestelde belastingverlagingen of -vrijstellingen blijven toepassen.

Onder voorbehoud van een voorafgaand onderzoek door de Raad op voorstel van de Commissie, verstrijkt deze toestemming op 31 december 2006 of op de in bijlage III vermelde datum.”

2. Niettegenstaande de in lid 3 tot en met 11 bepaalde periodes en op voorwaarde dat de mededinging hierdoor niet significant wordt verstoord, krijgen lidstaten die moeilijkheden ondervinden met de toepassing van de nieuwe minimumbelastingniveaus een overgangsperiode tot 1 januari 2007, meer bepaald om te vermijden dat de prijsstabiliteit in gevaar wordt gebracht.
3. Tsjechië mag tot 1 januari 2008 volledige of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen toepassen op elektriciteit, vaste brandstoffen en aardgas voor stadsverwarming.
4. Estland mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie op het nieuwe minimumniveau van € 330 per duizend liter te brengen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op als motorbrandstof gebruikte gasolie minimaal € 245 per duizend liter bedragen.

Estland mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte loodvrije benzine op het nieuwe minimumniveau van € 359 per duizend liter te brengen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op als motorbrandstof gebruikte loodvrije benzine minimaal € 287 per duizend liter bedragen.

Estland mag tot 1 januari 2009 een volledige belastingvrijstelling op olieschalie toepassen. Tot 1 januari 2013 mag Estland daarnaast een verlaagd belastingtarief voor olieschalie toepassen, maar de belasting moet vanaf 1 januari 2011 minimaal 50% van het desbetreffende minimumtarief in de Gemeenschap bedragen.

Estland mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor schalieolie voor stadsverwarming op het minimumbelastingniveau te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op schalieolie voor stadsverwarming minimaal 50% van het desbetreffende minimumtarief in de Gemeenschap bedragen.

Estland mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het huidige stelsel met een inputbelasting op elektriciteit te hervormen tot een stelsel met een outputbelasting.

5. Letland mag tot 1 januari 2011 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie en kerosine op het nieuwe minimumbelastingniveau van € 302 per duizend liter te brengen en tot 1 januari 2013

om tot € 330 te komen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op gasolie en kerosine minimaal € 245 per duizend liter bedragen en vanaf 1 januari 2008 minimaal € 274 per duizend liter.

Letland mag tot 1 januari 2011 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte loodvrije benzine op het nieuwe minimumniveau van € 359 per duizend liter te brengen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op loodvrije benzine minimaal € 287 per duizend liter bedragen en vanaf 1 januari 2008 minimaal € 323 per duizend liter.

Letland mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor zware stookolie voor stadsverwarming op het minimumbelastingniveau te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op zware stookolie voor stadsverwarming minimaal 50% van het minimumtarief in de Gemeenschap bedragen.

Letland mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor elektriciteit op de desbetreffende minimumbelastingniveaus te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op elektriciteit minimaal 50% van de desbetreffende minimumtarieven in de Gemeenschap bedragen.

Letland mag tot 1 september 2009 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor kolen en cokes op de desbetreffende minimumbelastingniveaus te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op kolen en cokes minimaal 50% van de desbetreffende minimumtarieven in de Gemeenschap bedragen.

6. Litouwen mag tot 1 januari 2011 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie en kerosine op het nieuwe minimumbelastingniveau van € 302 per duizend liter te brengen en tot 1 januari 2013 om tot € 330 te komen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op gasolie en kerosine minimaal € 245 per duizend liter bedragen en vanaf 1 januari 2008 minimaal € 274 per duizend liter.

Litouwen mag tot 1 januari 2011 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte loodvrije benzine op het nieuwe minimumniveau van € 359 per duizend liter te brengen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op loodvrije benzine minimaal € 287 per duizend liter bedragen en vanaf 1 januari 2008 minimaal € 323 per duizend liter.

7. Hongarije mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor elektriciteit, aardgas, kolen en cokes voor stadsverwarming op de desbetreffende minimumbelastingniveaus te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op de betreffende energieproducten minimaal 50% van de desbetreffende minimumtarieven in de Gemeenschap bedragen.
8. Malta mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor elektriciteit aan te passen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op elektriciteit minimaal 50% van de desbetreffende minimumtarieven in de Gemeenschap bedragen.

Malta mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie en kerosine op het nieuwe minimumniveau van € 330 per duizend liter te brengen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op als motorbrandstof gebruikte gasolie minimaal € 245 per duizend liter bedragen.

Malta mag to 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte loodvrije en loodhoudende benzine op de relevante minimumbelastingniveaus te brengen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op als motorbrandstof gebruikte loodvrije en loodhoudende benzine echter respectievelijk minimaal € 287 per duizend liter en € 337 per duizend liter bedragen.

Malta mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor aardgas dat wordt gebruikt als verwarmingsbrandstof op de relevante minimumbelastingniveaus te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet het effectieve belastingtarief op aardgas minimaal 50% van de desbetreffende minimumtarieven in de Gemeenschap bedragen.

Malta mag tot 1 januari 2009 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor vaste brandstoffen op de desbetreffende minimumbelastingniveaus te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet het effectieve belastingtarief voor de betreffende energieproducten minimaal 50% van de desbetreffende minimumtarieven in de Gemeenschap bedragen.

9. Polen mag tot 1 januari 2009 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte loodvrije benzine op het nieuwe minimumniveau van € 359 per duizend liter te brengen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op als motorbrandstof gebruikte gasolie minimaal € 287 per duizend liter bedragen.

Polen mag tot 1 januari 2011 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor als motorbrandstof gebruikte gasolie op het nieuwe minimumbelastingniveau van € 302 per duizend liter te brengen en tot 1 januari 2013 om tot € 330 te komen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op gasolie minimaal € 245 per duizend liter bedragen en vanaf 1 januari 2008 minimaal € 274 per duizend liter.

Polen mag tot 1 januari 2008 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor zware stookolie op het nieuwe minimumbelastingniveau van € 15 per 1000 kilogram te brengen. Vanaf 1 mei 2004 moet de belasting op zware stookolie minimaal € 13 per duizend kilogram bedragen.

Polen mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor kolen voor stadsverwarming op het minimumbelastingniveau te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op kolen voor stadsverwarming minimaal 50% van het desbetreffende minimumtarief in de Gemeenschap bedragen.

Polen mag tot 1 januari 2009 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor kolen voor andere verwarming dan stadsverwarming op het minimumbelastingniveau te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op

kolen voor andere verwarming dan stadsverwarming minimaal 50% van het desbetreffende minimumtarief in de Gemeenschap bedragen.

Polen mag tot 1 januari 2008 volledige of gedeeltelijke vrijstellingen toepassen voor gasolie die door scholen, crèches en andere openbare instellingen wordt gebruikt als verwarmingsbrandstof, gelet op de activiteiten die zij uitoefenen of transacties die zij uitvoeren in die hoedanigheid.

Polen mag tot 1 januari 2006 een overgangsperiode toepassen om het belastingstelsel voor elektriciteit in overeenstemming te brengen met het communautaire kader.

10. Slovenië mag onder fiscaal toezicht volledige of gedeeltelijke belastingvrijstellingen of -verlagingen toepassen op aardgas. De volledige of gedeeltelijke vrijstellingen of verlagingen gelden tot mei 2014 of totdat het nationale aandeel van aardgas 25 % van het finale energieverbruik bedraagt, indien dat zich eerder voordoet. Zodra het nationale aandeel van aardgas evenwel 20% van het finale energieverbruik bedraagt, moet Slovenië een strikt positief belastingniveau hanteren, dat jaarlijks wordt verhoogd zodat het aan het einde van bovengenoemde periode ten minste het minimumbelastingniveau bereikt.

11. Slowakije mag tot 1 januari 2010 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor elektriciteit en aardgas die worden gebruikt als verwarmingsbrandstof op de relevante minimumbelastingniveaus te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op elektriciteit en aardgas die worden gebruikt als verwarmingsbrandstof minimaal 50% van de desbetreffende minimumtarieven in de Gemeenschap bedragen.

Slowakije mag tot 1 januari 2009 een overgangsperiode toepassen om het nationale belastingniveau voor vaste brandstoffen op de desbetreffende minimumbelastingniveaus te brengen. Vanaf 1 januari 2007 moet de belasting op vaste brandstoffen minimaal 50% van de desbetreffende minimumtarieven in de Gemeenschap bedragen.

12. Binnen de vastgestelde overgangsperiodes verkleinen de lidstaten geleidelijk hun respectieve verschillen ten opzichte van de nieuwe minimumbelastingniveaus. Wanneer het verschil tussen het nationale niveau en het minimumniveau niet meer dan 3% van dat minimumniveau bedraagt, kan de betrokken lidstaat de aanpassing van zijn nationale niveau evenwel tot het einde van de overgangsperiode uitstellen.”

- 3) Bijlage III, die als bijlage aan deze richtlijn is gehecht, wordt toegevoegd.

Artikel 2

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk 2 mei 2004 aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie die bepalingen onverwijld mede, alsmede een concordantietabel ter weergave van het verband tussen die bepalingen en deze richtlijn.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van nationaal recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 3

Deze richtlijn treedt in werking op 1 mei 2004.

Artikel 4

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE

“BIJLAGE III

Verlaagde belastingniveaus en belastingvrijstellingen bedoeld in artikel 18bis, lid 1:

1) Letland

- voor energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor openbaar personenvervoer.

2) Litouwen

- voor kolen, cokes en bruinkool: tot 1 januari 2007;
- voor aardgas en elektriciteit: tot 1 januari 2010;
- voor orimulsion die wordt gebruikt voor andere doeleinden dan de productie van elektriciteit of warmte: tot 1 januari 2010.

3) Hongarije

- voor kolen en cokes: tot 1 januari 2009.

4) Malta

- voor de particuliere pleziervaart;
- voor andere luchtvaart dan bedoeld in artikel 14, lid 1, onder b) van Richtlijn nr. 2003/96/EG.

5) Polen

- voor kerosine, brandstoffen voor straalmotoren en motoroliën voor vliegtuigen, verkocht door de producent van deze brandstoffen aan de minister van Defensie of de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken, voor luchtvaartdoeleinden; het Agentschap voor het beheer van de materiële reserves, om de nationale reserves aan te vullen; organisaties voor medische luchtvaart, voor hun specifieke activiteiten;
- gasolie voor scheepsmotoren en motoren voor maritieme technologie en motoroliën voor scheepsmotoren en motoren voor maritieme technologie, verkocht door de producent van deze brandstoffen aan het Agentschap voor het beheer van de materiële reserves om de nationale reserves aan te vullen, en aan de minister van Defensie met het oog op gebruik door de zeemacht, en aan de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken met het oog op gebruik voor maritieme techniek;
- kerosine, brandstoffen voor straalmotoren, gasolie voor scheepsmotoren en motoren voor maritieme technologie en oliën voor vliegtuigen, scheepsmotoren en motoren voor maritieme technologie, verkocht door het Agentschap voor het beheer van de materiële reserves aan de minister van Defensie of aan de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken.